

Letos bosta v okraju dve pomembni mladinski akciji. Pred nekaj dnevi so slušatelji Kmetijske srečanja šole v Rakičanu pričeli z začetnimi deli pri gradnji stadiona. Pri gradnji bosta sodelovali dve mladinski delovni brigadi, vsaka ta brigada pa bo štela 50 dijakov KSS v Rakičanu.

V začetku prihodnjega meseca bodo dijaki Srednje šole za telesno vzgojo nadaljevali z deli pri izgradnji objektov oddelka SSTV in pričeli z asfaltiranjem dvorišča »Partizana« v Murski Soboti. Mladinska delovna brigada bo štela predvidoma 40 brigadirjev omenjene šole.

Nekaj sredstev za asfaltiranje dvorišča »Partizana« in za dela objektov SSTV bo prispevala šola sama, nekaj sredstev Okrajna zveza za telesno vzgojo in strokovne zveze, kot so okrajni rokometni odbor itd.

Kot smo zvedeli na okrajnem komiteju LMS v Murski Soboti, tudi beltinska mladina pridno pomaga pri kanalizaciji v vasi Beltinci. Lendavska mladina pa bo v prihodnje pomagala pri asfaltiranju ceste od Lendave do Beltincev. Tako bo mladina Tehnične srednje šole v Lendavi delala pri asfaltiranju ceste 12 delovnih dni.

Pomurski VESTNIK

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

MURSKA SOBOTA, 28. junija 1962

Leto XIV. — Štev. 24 Cena 20 din

Enotna gospodarska zbornica za Pomurje

Dosedanje okrajne zbornice (kmetijsko-gozdarska, trgovinsko gostinska, obrtno-komunalna) so se združile v enotno gospodarsko zbornico za Pomurje. Novo zbornico je na sobotni seji ustanovil okrajni ljudski odbor.

Sklep o ustanovitvi enotne gospodarske zbornice za naš okraj ni prišel nepričakovano, saj so tekale razprave o združevanju zbornic že pred izidom zveznega zakona o združevanju zbornic. Nova zbornica je prevzela vse naloge, pooblastila, pravice in obveznosti dosedanjih zbornic, ki so dobile v novi zbornici status strokovnih sekcij. To je seveda začasna rešitev, razprave pa bodo pokazale, ali bo kazalo v naših razmerah u-

stanoviti še kakšno strokovno sekcijo za specializirano gospodarsko področje. Ko bo povsem končan proces združevanja zbornic v republiškem merilu, bo možno dokončno odločiti tudi o sestavi okrajnih gospodarskih zbornic. Predvidevajo, da se bo na pr. združevanje enotnih gospodarskih zbornic za Slovenijo priključila tudi dosedanja industrijska zbornica.

Z ustanovitvijo enotnih gospodarskih zbornic za območja posameznih okrajev naj bi dosegli predvsem učinkovitejšo in bolj koordinirano povezovanje usmerjevalnih in operativnih naporov v našem gospodarstvu.

Novo zbornico bo vodil 13-članski upravni odbor, ki ga bodo 30. junija izvolili upravni odbori dosedanjih zbornic. Zastopstvo posameznih gospodarskih strok v tem zborni-

Rodna žitna letina na beltinskih poljanah

Kadrovske spremembe na seji okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota

Inž. Miran Mejak - novi predsednik OLO

V soboto je bila seja okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota. Na skupni seji sta oba zbora najprej poslušala poročilo o dosedanjem delovanju okrajnih zbornic in sprejela sklep o ustanovitvi enotne gospodarske zbornice za okraj Murska Sobota.

Dosedanji predsednik kmetijsko-gozdarske zbornice Stefan Antalič je zboroma poročal o delovanju upravnega odbora zbornice, o letošnjem delovanju veterinarsko-živilnorskega zavoda v Murski Soboti je poročal inž. Franc Zdravce, o delovanju trgovinsko-gostinske zbornice in nekaterih specifičnih problemih na področju izobraževanja kadrov v blagovnem prometu dosedanjega predsednika zbornice Franc Plicko, inž. Franc Jalšovec pa o najaktualnejših nalogah na področju turizma. Podpredsednik OLO Jože Slavič je odbornikom poročal o dosedanjih pripravah za ustanovitev gospodarske zbornice in pojasnil glavne smotre tega ukrepa.

Zatem je stopil na govorniški oder sekretar OK ZKS in ljudski poslanec Ivan Ros in razložil odbornikom nameravane spremembe v vodilnem kadru OLO. Z izbranimi besedami se je zahvalil odhajajočim na nove družbene položaje in se v imenu okrajnega ljudskega odbora kot predstavniškega telesa poslovil od njih. Ljudski odbornik Franc Zdravce je izročil dosedanjemu predsedniku Rudiju Čačinoviču in podpredsedniku OLO Jožetu Slaviču kolektivno darilo odbornikov — umetniški sliki z domačimi motivi. Za izkazano pozornost sta se oba zahvalila ljudskim odbornikom in obljubila svojo nadaljnjo podporo skupnim prizadevanjem pri družbeni preobrazbi Pomurja.

Na predlog Ivana Rosa je ljudski odbor razrešil dolžno-

Inž. Miran Mejak

ga podpredsednika OLO Jožeta Slaviča. Izvolitev obeh tovarnišev so navzoči ljudski odborniki sprejeli s toplim odobravanjem.

Na ločenih sejah sta zbora okrajnega ljudskega odbora razpravljala še o nekaterih drugih zadevah. V zboru proizvajalcev je bila zlasti živahna razprava o poroštenih izjavah nekaterim gospodarskim organizacijam. Odbornik Mirko Rajh je zastavil vprašanje v zvezi z umestnostjo nadaljnjih investicijskih naložb v nove hlevske objekte glede na zastoj pri prodaji bekonov v Anglijo. V razpravi je bilo poudarjeno, da smo se pri reji bekonov v pogledu kakovosti in konkurenčnosti že povzpeli na evropsko raven in zato ni resnejše bojazni, da v tem ne bi uspeli tudi v prihodnosti. Zastoj na angleškem tržišču je samo začasen, obstojajo pa tudi možnosti preusmeritve izvoza bekonov na zapadnonemško tržišče. Mnogo težje pa je šlo s porošteno izjavo tovarni čevljev v Turčijo. Odločitev je bila sprejeta šele po daljši razpravi in z dodatnimi predlogi odbornikov, da je potrebno iskati protiporoštevno izjavo OBLO Lendava.

Ta tovarna je namreč sedaj v zelo težavnem gospodarskem položaju, vendar predvidevajo, da bo že letos iz teh težav s proizvodnjo obutve za ame-

riški trg. Že v kratkem bo tovarna poslala naročniku v Ameriki 5.500 vzorčnih parov obutve in če bo v tem poskusu uspela, se ji obeta že v prihodnjem letu izvoz 150.000 pa-

Neuradni razgovor odbornikov OLO med odmorom

rov obutve. Odborniki so predlagali, da je potrebno stvari okrog turške tovarne razčistiti v dveh mesecih.

Vič je odbornikom v zboru pravičje je odbornikom v zboru proizvajalcev poročal o dosedanjem delu občinskih komisij za izvajanje predpisov zvezne-

preiti h konkretnim ukrepom, sicer se nam lahko zgodi, da bomo spet precej zamudili pri uresničevanju nekaterih zelo aktualnih nalog v našem gospodarstvu: krepitev ustreznih strokovnih služb v gospodarskih organizacijah, proučevanje tržišča itd.

nem organu bodo v prihodnosti uredili tako, da bo pogojeno z doseženo stopnjo bruto-produkta, ki ga ustvarjajo v posameznih gospodarskih strokah. Nova zbornica bo pričela delovati s 1. julijem.

PRED ŽETVIJO

V zadnjem času se na najrazličnejših posvetovanjih vedno znova obravnava podatek, da smo v Pomurju do letošnjega marca odkupili le 5 do 6 odst. lanl pride-

lane pšenice in rži. Po nepopolnih podatkih iz občine Gornja Radgona prav tako ugotovimo, da je privatni sektor od lanskoletnega pridelka pokrmil približno 60 vagonov belih žit, medtem ko so se domači predelovalni obrati večkrat znašli v težavah, ker niso imeli surovin. Ti realni podatki nam morajo dati misliti in prav je, da sedaj, pred sezono žetve o njih razpravljamo.

Veliko večino neodkupljenih in nepredelanih žit so privatniki in družbena gospodarstva pokrmili živini in to predvsem mladi pitani živini in svinjam. Sira družbena skupnost je s takim delom pravzaprav izgubila dvakrat: prvič zato, ker so krmili živino s kvaliteten in za ljudsko prehrano iskanimi žiti in drugič zaradi tega, ker pridelkov s pomočjo predelave, — za kar pa so obstajale več kot realne možnosti — nismo tako ovrednotili, kakor bi jih lahko. Žal je tu še resnica, da so cene krmilom, bodisi cene pšenice, bodisi cene krmilnih mešanec tako visoke, da se proizvajalcem pravzaprav bolj splača krmiti lastna žita kakor kupovati draga krmila. Za krmila so sicer določene prodajne cene, vendar se proizvajalci krmil, tako posamez-

ni mlinci kakor tovarne močnih krmil teh cen niso držale, ampak so se tudi pri oblikovanju cen za krmila v glavnem posluževale zakona ponudbe in povpraševanja, inspekcijske službe pa tudi niso primerno in dovolj energično posredovale.

Kmetijska zadruga Gornja Radgona je na ta problem opozorila in je za svoje območje tudi nakazala rešitev, ki je naslednja: z odkupom žit je treba pričeti takoj ob mlačvi in sicer naj ta odkup organizirajo kmetijske zadruge, ki pa naj rejcem živine hkrati zagotovijo dovolj krmil. Najugodnejše bi bilo, če kmetje svojega pridelka sploh ne bi vskladiščevali, ampak bi ga takoj prodajali zadrugi, ki bi pa z njimi morala takoj skleniti pogodbe o prodaji krmil in krmilnih mešanic. Kmetje bodo žita ob mlačvi prodali le v tem primeru, če jim bodo zadruge zares zagotovile kr-

mila po ugodni ceni. Kmetijske zadruge same s svojo dobro voljo tej nalogi torej ne bodo kos. Z njimi bodo že od začetka akcije morala sodelovati mlinska predelovalna podjetja in tovarne za močna krmila, ki bi morale že sedaj s posameznimi zadrugami skleniti pogodbe z določenimi roki in primernimi cenami.

Prav gotovo je v tem trenutku pravilna orientacija odkupa žit najvažnejša naloga (Nadaljevanje na 4. strani)

Vreme

za čas od 28. jun. do 8. julija
Približno do 1. julija pretežno lepo vreme. Nekako od 2. julija dalje nestalno s pogostimi padavinami in hladneje.
Dr. V. M.

SPOMINSKA SLOVESNOST V PINCE MAROFU

Na osrednji slovesnosti, ki so jo v počastitev VI. občinskega praznika občine Lendava priredili minulo nedeljo v Pince Marofu, se je zbralo več sto ljudi iz raznih krajev občine. Na tem zborovanju je zbranim govoril republiški ljudski poslanec Milan Frančeskin. Podčrtal je pomen praznovanja ter nato obširno spregovoril o razvoju petrokemične in ostale industrije, ki bo v lendavski občini v bližnji prihodnosti predstavljala pomembno gospodarsko panogo. Omenil pa je tudi številne naloge, ki jih bo potreb-

no odpraviti na področju kmetijstva.

Na nedeljski svečanosti so imeli tudi bogat kulturni program. Nastopili so recitatorji, folklorne skupine, pevski zbor, kakor tudi pihalna godba DP-D Svoboda.

V lendavski občini so praznovali letošnji občinski praznik že več tednov. V tem času so imeli po raznih krajih občine kulturne prireditve, športna srečanja in podobno. V minulim tednu pa so sledila še četrtfinalna in polfinalna tekmovanja ekip lendavskih kolektivov. Finalno tekmovanje

v nogometu, kegljanju, odbojki, atletiki, streljanju in drugih športnih disciplinah. Vsa tekmovanja so imeli na igrišču »Nafte«. Zmagovalcem so ob koncu podelili priznanja in pokale.

V minulem tednu pa so imeli še dve prireditvi. V torek je madžarska igravska skupina DPD Svobode uprizorila igro »Djurkovičeva dekleta«, v četrtek pa so imeli koncert pihalne godbe. Vse prireditve so bile dobro obiskane, kar je dalo praznovanju še toliko večje obeležje.

PLIMA V ŽIVINOREJI

Tudi pri vinogradniško živinorejskem kombinatu v Ljutomeru ustreza komisija pripravljala popravke pravilnika o delitvi čistega in osebnega dohodka. Spričo tega, ker je kolektiv tega družbenega posestva že prej imel dokaj razvito samoupravljanje, bi človek sodil, da to delo ne bo težavno. Prav ekonomske enote z dokaj raznovrstno dejavnostjo pa zahtevajo podrobno in poglobljeno delo.

Ljutomerski vinogradniško živinorejski kombinat ima dve vinogradniško-sadlarski ekonomski enoti, dalje posebej poljedelsko-živinorejsko, posebej je tudi farma bekonov, samostojen je obrat kletarstvo, nato obrat »Simentalke« in ostale dejavnosti, ki se jim bo pridružila kmalu še tovarna močnih krmil. Ta bo namreč začela z delom septembra, sušilnice, ki jih te dni gradijo, pa že prej. Vsakogar kajpak najprej zanima, kako kaže s poljedelsko-živinorejsko ekonomsko enoto in to zaradi živinoreje. Po letošnjem planu je podoba, da bo letos živinorejska proizvodnja rentabilna, razliko pri ceni mleka pa bodo pokrili iz osrednjih sredstev kombinata.

Ne glede na to pa se že omenjena komisija zavezuje za to, da bi vsa sredstva decentralizirali. Centralizirana bi ostala le sredstva za družbene obveznosti in za eventuelne dotacije posameznim ekonomskim enotam, seveda le v izjemnih primerih. Znano je, da imajo posamezne ekonomske enote tega kombinata že zdaj svoje sklade in jih tudi koristijo samostojno, vendar tako, da si medsebojno pomagajo s posojili. Sicer pa je kombinat kot celota ustvaril v lanskem letu 41 milijonov dinarjev čistega dohodka. Ob tem so namenili tri četrtine ustvarjenih čistih dohodkov za osebne dohodke, četrtino pa za sklade.

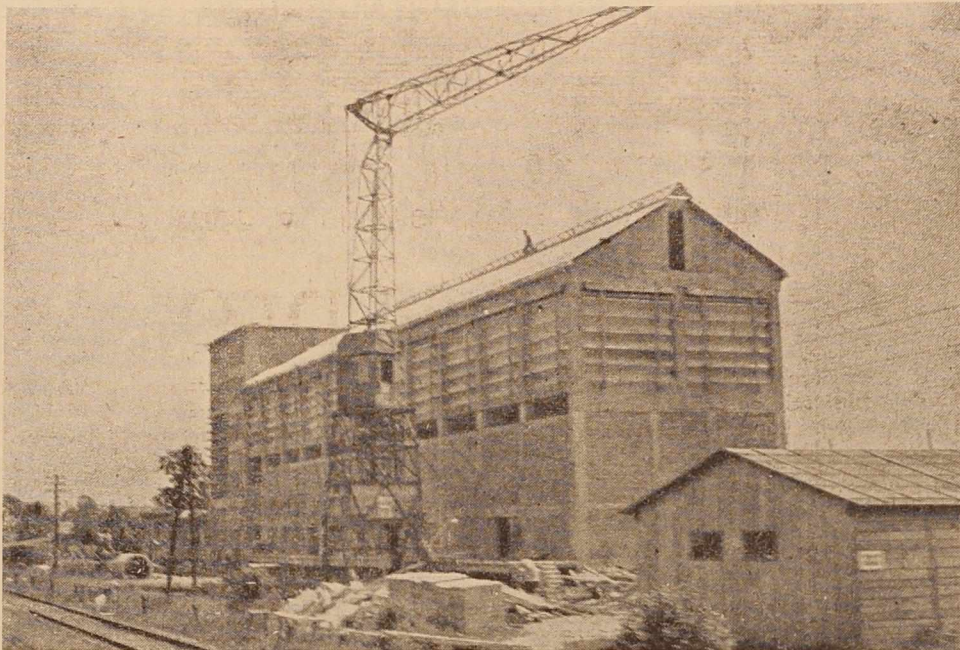
Za letos so trdni obeti, da bo to razmerje ugodnejše v korist skladov. Letos bodo namreč pričele roditi nove vinogradniške parcele, tu pa so tudi novi priraščki v živinoreji. Zboljšale so se tržne prilike na tržišču bekonov in baby beefa, ugodno pa vplivajo tudi že nove investicije — za perspektivo do konca leta. V zvezi s tem omenjajo

nova stojišča za bekone na območju Cvena in Mote. Teh stojišč bo skupno 4000, tako, da pričakujejo v prihodnosti letno proizvodnjo 9000 bekonov. Goveje živine so imeli v začetku leta 640 glav, od tega pa je sedaj 350 glav v novih hlevih v Veržuju in na Moti. Obstoječe hleve bodo imeli v celoti za plemenske svinje in sicer 300 po številu, ostale svinje pa bodo priredili v koooperaciji.

Nedvomno je zelo zanimiva analiza živalske proizvodnje. Močno jih je namreč prizadel vpliv zime na rast živine v odprtih hlevih, kvarno pa je vplivala tudi fluktuacija delovne sile in strokovnega kadra. Prizadela jih je tudi minula tržna situacija. Imeli so dopitano živino do teže 400 kg, italijansko tržišče pa je zahtevalo živino s 450 kilogrami. Ker v odprtih hlevih živina čez zimo ni prirastala, so jo prodajali, kakor je pač najbolje kazalo. Izkušnje so jih torej izučile, zato je sedaj nova živina v hlevih privezana a tudi strokovna služba se je zboljšala. Letos bo imel kombinat skupno že štiri inženirje in večje število tehnikov, tu pa so še slušatelji višje agronomske šole, ekonomisti, itd.

Člani kolektiva posameznih ekonomski enot so seznanjeni z vso problematiko, zato se tudi že zavzemajo za večjo proizvodnjo in višji in večji dohodek. Vrh tega pričakujejo letos dober pridelek v vinogradništvu in poljedelstvu. Najbolj omembe vredna je ugodna perspektiva v živinoreji. Podoba je, da bodo prišli

tudi tukaj letos do čistih računov in uspehov — razen pri mleku. Na hektar imajo 2 in pol glave živine in s selekcijo

Tako je na gradbišču nove tovarne redilnih krmil v Ljutomeru.

PREMALO STROKOVNEGA KADRA

V NEDELJO DOPOLDNE JE BILA V DOMU »PARTIZANA« LETNA KONFERENCA OKRAJNE ZVEZE ZA TELESNO KULTURO. KONFERENCE SO SE UDELEŽILI DELEGATI IZ POSAMEZNIH OBČIN, PODPRESEDNIK OLO MURSKA SOBOTA FRANC ŠEBJANIČ IN SEKRETAR REPUBLIŠKE ZVEZE ZA TELESNO KULTURO JANEZ LAVRČ

Po poročilih so delegati razpravljali o problemih, s katerimi se srečujejo na področju telesne kulture v posameznih občinah. Eden izmed delegatov je v svoji diskusiji omenil, da se mladina vse premalo zadržuje v domu »Partizana« in vse premalo koristi rekvizite, ki jim jih lahko nudi dom, zlasti vajeniška mladina. Zelo dobro je bilo nakazano v razpravi uveljavljanje telesne kulture za nekaj let nazaj. Ugotavljali so, da so na področju telesne kulture v okraju naredili veliko. Eno najbolj perečih vprašanj je pomanjkanje strokovnega kadra, predvsem instruktorjev, ki bi strokovno poučevali mladino, vodstvenega kadra in strokovnega kadra sodnikov. Tako so na primer ugotovili, da se na vaseh mladina zanima za telesno kulturo, da bi rada delovala v raznih športnih panogah, vendar pa ni kadra, ki bi jo znal pritegniti in organizirati.

Delegat iz Ljutomera je v svoji diskusiji poudaril, da so v Ljutomeru ena najbolj perečih vprašanj finančna sredstva, pomanjkanje igrišč in telovadnic. Vendar pa pone-

kod, n. pr. v Bučkovcih in Križevcih, dvorane obstajajo, toda ne služijo svojemu namenu. Dvorani sta na razpolago le enkrat tedensko, ko predvajajo film. Ponekod pa bi potrebovali nekaj sredstev, da bi dvorane popravili.

Na konferenci je bilo slišati mnenje delegata, kako gledajo starši na telesno vzgojo na vasi. Tako imajo težave na Cankovi tudi s športnimi objekti in finančnimi sredstvi. Opaža se, da mladino na vasi šport priteguje in če je potrebno, so pripravljene tudi sami prispevati nekaj sredstev za nabavo žog ali drugih športnih rekvizitov.

Nasprotno pa opažajo v Krogu, kjer je mladina vedno

16.000 dinarjev mesečno. O tem, da bi živinorejci lani manj zaslužili od poljedelcev in vinogradnikov, torej ni mogoče govoriti. To, da so bile akontacije v živinoreji večje, utemeljujejo s težavnimi pogoji, ki so pri tem delu, saj v nasprotnem primeru ne bi dobili delavcev. Za letos predvidevajo 20 odstotno povečanje obračunskih osnov za vse panoge, kar dobivajo delavci že sedaj, in sicer na temelju analitične ocene letošnjega plana, po katerem se bo celotna realizacija povečala za 32 odst. Razliko v svoj prid bodo dobili delavci po finančnem uspehu, znašala pa bo verjetno okrog 10 odst.

K temu pa je treba dodati še znano dejstvo, da imajo zlasti v vinogradništvu vsi zaposleni 20-rov deputatne zemlje, kot ji pravijo. Izjema so tisti, ki so dobili agrarno zemljo. Sezonska delovna sila v poljedelstvu deputatne zemlje nima. S prej omenjenim povišanjem pridejo torej letos delavci kombinata na 15.000 dinarjev mesečno po obračunski osnovi, ostane pa bodo dobili iz finančnega rezultata. Oboje bo znalo skupaj okrog 17.000 dinarjev — po končnem obračunu. Ker gre v glavnem za družine, jih je zaposlenih več, žene kot dninarke itd. Realni dohodki družine so torej večji od zaslužka družinskega glavarja.

Spričo ugodnih obetov, — pri čemer je zlasti pomembna že omenjena plima v živinoreji, — se letos gospodarjenje ekonomskih enot ljutomerskega vinogradniško-živinorejskega kombinata že zdaj zahtevno zboljšuje. Izvajanje navodil zveznega izvršnega sveta o delitvi dohodka je mimogrede odkrilo povzročitelje minulega stanja. Ob še večjih naporih bomo priča njihovih plodov.

B. Š.

PIVO NAMESTO MALIC?

V nekaterih podjetjih imajo za člane kolektivov razen alkoholnih pijač na zalogi tudi pivo, seveda po nižjih cenah kot v gostinskih obratih in trgovinah. V minulih dneh smo zbrali nekaj podatkov o potrošnji piva in brezalkoholnih pijač v podjetjih ter ugotovili, da je potrošnja piva skoraj dvakrat večja od oranžade. Primerjavo smo napravili na osnovi steklenice oranžad manjše kot one pri pivu. Veliko porabo piva marsikje opazujejo s tem, da imajo zaposleni veliko mokrih in da leti v glavnem pijejo le pivo.

Precejšnje količine piva popijejo na primer v bifeju podjetja »Agrotehnika servis« v Ljutomeru, vendar je tam potrebno upoštevati to, da dobivajo pijače tudi člani kolektiva MTT. Če bi torej primerjali potrošnjo piva s številom zaposlenih v obeh podjetjih, bi ne dobili zaskrbljujočih ugotovitev. Vendar pa moramo reči, da pije pivo le določeno število ljudi, največ mokrih.

Podobne primere smo našli tudi v nekaterih soboških podjetjih, kjer ugotovitve niso nič manj zaskrbljujoče. Pristojni sicer trdijo, da imajo nad bi-

feji kontrolo in da pazijo, da ne bi kdo popil prevelikih količin, vendar smo lahko iz nekaterih drugih zanesljivih virov zvedeli, da popijejo nekateri v času malice in tudi med delovnim časom po tri steklenice in celo več. Bilo pa je tudi nekaj primerov, da so se ljudje celo opijanili in močneje zadolžili.

Če bi šlo v tem pogledu za kak osamljen primer, bi ga

BELEŽKA

lahko prezrli. Menimo pa, da namen bifejev v podjetjih ni v tem, da bi članom kolektiva nudili pijače po nižjih cenah — čeprav imajo le-te majhno stopnjo alkohola — da bi lahko pili prekomerno. Če bi bilo tako, potem bi ne rabili gostiln. Namen je povsem drugačen. Pivo naj bi bilo, kakor brezalkoholne pijače, le neke

vrste tekoče okrečilo pri malicah. Ob tem pa moramo povedati, da so nekatera podjetja za člane kolektiva poskrbela za pivo in ostale pijače, toplih malic pa niso zagotovili. Torej: pivo namesto toplih malic? (!)

In kako pravzaprav deluje pivo na človeški organizem? Pri tem se naslanjamo na mnenja nekaterih zdravnikov. Ugotovitev kaže, da ni pivo prav nič osvežujoča pijača, ampak povzroči otopelost organizma. Kdor pa začne piti pivo, se navadi običajno na to, da mora dnevno popiti večje količine. Alkohol, ki ga vsebuje pivo, ni tako nevaren, saj so količine majhne, bolj nevarne so posledice zaradi prevelikega uživanja tekočine. Zdravniki so ugotovili, da zaradi prevelikega uživanja piva čisto prihaja do razslinitve srca in drugih obolenj.

Ob vsem tem moramo zaključiti, da bodo morala podjetja uvesti na potrošnjo piva večjo kontrolo, ter določiti količine, ki jih lahko pri malicah dobi posameznik, ne da bi zaradi tega bil pri delu ogrožen, ali pa da bi trpela storilnost.

NAŠA HUMORESKA

O avtomatiji razmišlja tudi naš Dasa Klobasa. To je razumljivo, saj ga je razvoj prehitel. Pred leti, ko so bili »Fičoti« cenejši, je Dasa Klobasa modroval: »Nak, Fičota pa ne maram. To sploh ni avto. To je vzglednik za cestni promet. Ko so »Fičote« prvič podraži-

dvigalo cene storitev, zamenjalo sklade in delilo osebnih dohodkov v astronomskih razmerjih. Tudi ženo je nameraval zaposliti v enem izmed takšnih podjetij. Pa ni uspel. Žena mu je zabrusila: »Mar misliš, da bom opravljala dvojno delo in zaradi tvojega »Fičota« jedla samo solato in krompir? Nisem name-

poslati kup stare pločevine, imenovan »Ford«. Spomnil se je tudi strica, ki bi mu poslal razmajanega »Rekorda« in strica, ki bi mu posodil za carino. Še preden pa je našel na listi pozabljenih sorodnikov strica, ki bi mu plačeval vzdrževanje avta, so ga spet pre-

In da ga ne bi premagali manjvredni kompleksi, je sklenil prodati kolo in uporabljati razmajanega »Rekorda« in strica, ki bi mu posodil za carino. Še preden pa je našel na listi pozabljenih sorodnikov strica, ki bi mu plačeval vzdrževanje avta, so ga spet pre-

KLOBASA BREZ AVTA

li, je Dasa Klobasa vztrajal pri svojem mnenju. Ko so se podražili drugič in to temeljito, pa mu je postalo žal. V obupu si je Dasa Klobasa kupil kolo. Menil je, da mora biti človek v današnjih dinamičnih časih aktiven in ker pešanje ni več v modi, se je odločil za lepega, novega, znamke »Opel« — »Rog«.

Vse bi bilo drugače, če bi se Dasa Klobasa uveljavil v družinskem upravljanju. Me-nil je, da bi bilo najbolje, če menja službo in se zaposli v podjetju, ki je v letošnjem prvem tromesečju odločno

njena za bekonosko tržišče! Dasa Klobasa je kalkuliral na zavojčku »Moravec« kot kakšen komercialni »gazda« podjetja s kmetijskimi pridelki v baru »Slon« med izvajanjem študentskega. Računal je imagnarne kreditne sposobnosti, toda preden je preprčal ženo in dokončal kalkulacije so ga prehiteli razni odloki in ukrepi o delitvi osebnega dohodka in podobno. Tako je moral na tej fronti kapitulirati.

Pet minut pred dvanaajsto se je sicer spomnil strica v Ameriki, ki mu je bil pripravljen

hiteli razni odloki in ukrepi najbolj pa popolna prepoved uvoza avtomobilov, tudi tistih ki sadijo med staro pločevino in služijo le dvigu bahave samozavestnosti. Toda Dasa Klobasa se tolaži: »Kaj boš na cesti, pa čeprav je asfaltirana! Vprežna vozila tako samo ovirajo promet, »Fičoti« so le v napotje! Na cesti nisi sam, če piješ ne smeš voziti in vse skupaj stane denar, tudi solata in krompir«.

kupil Dasa Klobasa ženi loščilec za parket. Loščil bo seveda sam, vendar z zavestjo, da je tudi to — družinska mehanizacija kot »Fičo«.

-boš-

SPOMINSKE ZNAMKE IN SPOMINSKI BLOK ZA EVROPSKO ATLETSKO PRVENSTVO V BEOGRADU

ISKANE REDKOSTI

Naša poštna uprava bo izdala 10. julija serijo 8 znamk v skupni nominalni vrednosti 635 din v spomin na VII. evropsko prvenstvo v Beogradu, ki bo od 12. do 16. septembra na stadionu Jugoslovanske ljudske armade v Beogradu.

Osnutki so delo akademskega slikarja iz Beograda, Bogdana Kršića. Na znamkah so slike tekmovalcev v naslednjih disciplinah: skok s palico, tek na dolgi progi, met kroglice, start v teku na kratki progi, troskok in skok v višino.

Naklada znamk od 2.000.000 do 200.000 kom. Spominski blok v nominalni vrednosti 600 din bo izšel 12. septembra. Na njem je slika stadiona JLA v Beogradu in napis v francoščini: VII. evropsko atletsko prvenstvo PEA, Beograd, 1962. Blok bo 100.000 kom. Znamke in blok je natisnil Zavod za natis bankovcev v Beogradu.

Istočasno z znamkami bo izšlo tudi par spominskih ovitkov po 60 din. Naklada 20.000 komadov.

Joško Monda

Naše nadaljnje naloge

Razprava na jutrišnji seji okrajnega komiteja ZKS bo predvsem ugotavljala, kako rešujejo člani Zveze komunistov aktualne družbene naloge. Gre namreč tudi za to, da bi se ob tem uveljavljali pristojni forumi: politični, oblastveni in zlasti samoupravni organi. To z namenom, da bi se usposabljal za samostojno delo. Dalje bo razprava na jutrišnji seji med drugim ugotovila, kako so se izvajali sklepi občinskih komitejev ZKS glede nadaljnje konkretizacije sklepov OK ZKS s stališča pisma izvršnega komiteja CK ZKJ. Važno je tudi to, do kolikšne mere je članstvo ZKS razumelo resnost obstoječih nalog in kako se za njihovo uresničitev zavzema.

Torej: ali so se člani ZK dovolj zavzeli in storili vse, da bi vključili v učinkovito delo ljudske odbore in njihove samoupravne organe ter obstoječe inšpekcijske in druge upravne službe pri ljudskih odborih. Dalje: smo dovolj storili za aktivno in konkretno delo SZDL in sindikatov?

Ni treba še enkrat posebej poudarjati, da bi morali težišče vsega našega dela že občutiti v delovnih kolektivih. Pomoc subjektivnih sil bi morala veljati tudi komisijam za ugotavljanje delitve dohodka. Razprava na jutrišnji seji bo dalje odgovorila na vprašanje, ali smo glede tega dovolj storili in ali smo spodbudili delovne kolektive, da z vso prizadevnostjo in poglobljeno pristopijo k odpravljanju obstoječih napak in pomanjklivosti. Pomembno je še, ali so v kolektivih zajeli v program bodočega dela kompleks vseh aktualnih nalog, od katerih je nekatere treba rešiti takoj, druge pa v perspektivi, ogibati pa se je treba pri tem začasnih rešitev. Ne najmanj pomembno je tudi vprašanje, ali se pri tem delu uveljavlja delavsko in družbeno samoupravljanje in — ali sodeluje pri tem sleherni samoupravitelj, saj gre za urejevanje najbolj aktualnih problemov in nalog.

Skratka: ocena do sedaj opravljenega dela in konkretne bodoče naloge na temelju sedanje situacije.

Novo hotelsko poslopje soboške Zvezde — pred bližnjo o tavitvijo

Proučevanje gospodarjenja v gornjeradgonski občini

Ocena zbora proizvajavcev

V prejšnjem tednu so člani zbora proizvajavcev občinskega ljudskega odbora G. Radgona poslušali poročilo o zaključnih računih gospodarskih organizacij v občini in poročilo o delu komisije za delitev čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov.

Zbor proizvajavcev je gospodarjenje gospodarskih organizacij v preteklih letih ugodno ocenil, vendar je opozoril na nekatere nepravilnosti kot n. pr. nesorazmerje med dvigom proizvodnje, dvigom stroškov in dvigom osebnih dohodkov. Priporočil je vsem proizvajalcem, da z večjo vztrajnostjo in temeljitostjo odkrivanje notranjih rezerv ter z večjo vneto povečujejo proizvodnjo in da več sredstev vlagajo v razširjeno reprodukcijo.

Zbor proizvajavcev je delo komisije za delitev čistega dohodka kot družbeno političnega organa ugodno ocenil. Ugotovljeno je bilo, da je komisija med delovnimi kolektivi in pri vodstvih gospodarskih organizacij dosegla potrebno afirmacijo, ki je porok za njeno delo. Na tej osnovi, katere delovni kolektivi in vodstva gospodarskih organizacij njena stališča sprejemajo s potrebno odgovornostjo.

Cepav so tudi v radgonski občini se kolektivni in to zlasti v manjših podjetjih, kjer o napakah v pravnih niso dovolj energično in konkretno govorili in kjer širšemu krogu proizvajavcev ni do potankosti znana in razumljiva dokumentacija, smo z dosedanjimi razpravami in organih samoupravljanja in z razpravami s celotnimi kolektivi lahko zadovoljni. Proizvajalci v radgonski občini zares spoznavajo, da so iz dneva v dan priče vse novim in novim kvalitativnim spremembam v gospodarstvu, v upravljanju in v medsebojnih odnosih, zavedajo se da s svojo aktivnostjo te spremembe povzročajo, a hkrati, da starih napak več ne morejo in ne smejo dopuščati.

Važno vlogo je pri aktiviranju proizvajavcev prav gotovo odigrala in jo še odigra komisija za delitev čistega dohodka. Sestanek z direktorji gospodarskih organizacij in zavodov, na katerem so razpravljali o načelih za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka; sestanek s predsedniki sindikalnih podružnic, predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov, kjer so razpravljali o vlogi samoupravljanja organov in organizacij pri uveljavljanju novih načel, pri delitvi dohodka in v gospodarstvu na sploh. Poseben sestanek vseh samoupravnih organov v zdravstvu, socialnem zavarovanju, — na katerem je bila posebej na široko obdelana problematika na tem področju s posebnim poudarkom na štednjosti; sestanek z zdravniki, na katerem so posebno pozorno razpravljali o visokih osebnih dohodkih v zdravstvu in lekarni ter še sestanek vseh računovodij iz komune, na katerem so obravnavali tehnično plat izvajanja predpisov; vse to je na kratko bilanca splošnega dela komisije.

Na tak način se je širok krog ljudi seznanil z važno družbeno politično nalogo in namenom, ki ga želimo doseči, hkrati pa so bile vsem jasno nakazane naloge, ki jih morajo rešiti.

Komisija je doslej na osnovi družbeno priznanih pripomb, ki so obravnavale delitev čistega dohodka v desetih gospodarskih organizacijah. Sprejela je važne zaključke, ki bodo v nadaljnji praksi zares omogočili stabilizacijo gospodarstva. Člani komisije obiskujejo delovne kolektive, z njimi pregledujejo potrebne dokumentacije. Na sejah komisije pa vsi člani konstruktivno in z vso odgovornostjo sodelujejo. Skoraj pri vseh od sedaj obravnavanih podjetjih je komisija ugotovila preplačila osebnih dohodkov. Ob upoštevanju vseh dejstev a zlasti se ob upoštevanju instrumentov za delitev med kolektivom in družbo ter ob upoštevanju resnice, da so delovni kolektivi v gornjeradgonski komuni v lanskem

letu »uredili« svoje osebne dohodke, komisija smatra, da delovni kolektivni teh izplačanih sredstev ne bi vračali. Mnenje komisije je zbor proizvajavcev potrdil.

To seveda nikakor ne pomeni, da sta komisija in zbor proizvajavcev brez kritičnega pretresanja sprejela tako odločitev. Ne — vse do sedaj analizirane gospodarske organizacije sta opozorila na večjo varčnost, na zmanjšanje mase osebnih dohodkov, ki se bo predvsem moralo odražati v zmanjšanih ali vsaj v bolj smotrni izpla-

NOVA IMENOVANJA NA SEJI OLO

Na zadnji seji okrajnega LO Murska Sobota je bilo v zvezi s kadrovskimi spremembami več imenovanj. Za v. d. tajnika OLO je bil imenovan MARTIN VINČEC. S sprejeto notranjo organizacijo upravnih organov OLO so poslali dosedanjega tajništva za gospodarstvo spet razdeljeni na dva resorja: na tajništvo za gospodarstvo in tajništvo za finance. Za v. d. načelnika za gospodarstvo je bil imenovan FRANC FICKO, dosedanjí predsednik okrajne trgovinske gostinske zbornice za aklimacijo, naj ga občinski ljudski odbor Petrovci — Salovej razveže dolžnosti odbornika OLO in za načelnika tajništva za finance dosedanjega načelnika za gospodarstvo MARTINA PERDIGALA.

Imenovani so bili tudi predsedniki in tajniki operativnih organov nove gospodarske zbornice. Za v. d. tajnika zbor-

Rudi Čačinovič odhaja

S prijetnimi in hkrati deljenimi občutki smo sprejeli vest, da odhaja iz Pomurja dosedanjí predsednik OLO Murska Sobota, Rudi Čačinovič — na še odgovornejši družbeni položaj člana izvršnega sveta LS LRS in republiškega sekretarja za kmetijstvo in gozdarstvo. S prijetnimi zato, ker vidimo v imenovanju tov. Čačinoviča pomembno priznanje našim skupnim naporom in tudi uspehom, ki smo jih v zadnjih letih dosegli v pomurskem gospodarstvu, zlasti še na področju kmetijstva.

S temi velikimi uspehi je tesno povezana tudi Rudičeva osebnost, saj je vokal v nje mnogo lastnih pobud in prizadevanj, ki so čisto močno prerasla okvire njegovih uradnih dolžnosti. To je resnično lahko storil le človek, ki se je z vso ljubeznijo že takoj po prihodu v Pomurje vključil v odlično trasiranje gospodarskega razvoja pokrajine ob Muri, v solidno izgrajevanje gospodarskih osnov, ki nam bodo

že v bližnji prihodnosti znatno olajšale nadaljnji start na vseh področjih družbene stvarjalnosti. Zato pomeni njegov odhod hkrati tudi veliko vrzel v vrstah vodilnega kadra, kar bomo lahko popopolnoma nadomestili le s kolektivnim delom na njegovih zgledih in kvaliteti.

Toliko bolj mu zato želimo na novem delovnem mestu obilo delovnih uspehov, z našimi obeti, da se bomo še srečavali tudi v nadaljnjih, skupnih prizadevanjih za socialistično preobrazbo in napredek pokrajine ob Muri.

Inž. Miran Mejak — novi predsednik OLO

Za novega predsednika OLO je bil v soboto na skupni seji obeh zborov okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota izvoljen inž. Miran Mejak, dosedanjí direktor proizvodnje nafte v Lendavi.

Tov. inž. Mejak je bil rojen 28. julija 1927 v Sevnici, okraj Novo mesto; višjo gimnazijo je obiskoval v Murski Soboti, za inženirja rudarstva v specializacijski smeri nafta in plin pa je diplomiral na univerzi v Ljubljani. Leta 1955 se je udeležil svetovnega kongresa nafte. Leta 1956 se je kot strokovnjak mudil v Združenih državah Amerike, kjer se je na stroške specializirane agencije OZN specializiral na področju cementacije in fruktuiranja. Leta 1960 se je udeležil tudi II. arabskega kongresa nafte v Beirutu.

Kot napredno usmerjen mladinec in skojevac je od leta 1943 ilegalno deloval v narodnoosvobodilnem gibanju. Član Zveze komunistov je postal leta 1945. Nato se je aktivno uveljavljal v vodstvih mladinskih, skojevskih in drugih družbeno-političnih organizacij. Sedaj je član okrajnega komiteja ZKS M. Sobota in občinskega komiteja ZKS Lendava, odbornik okrajnega in občinskega zbora proizvajavcev ter poslanec zbora proizvajavcev zvezne ljudske skupščine. Poleg tega je še član upravnega odbora industrijske zbornice LRS. Odlikovan je z Redom dela III. stopnje.

Izvor preko maloobsejnega prometa v Avstrijo?

ODGOVORNOST STROKOVNJAKOV V GOSPODARSTVU

Občinski odbor SZDL v Gornji Radgoni je v nedeljo sklical posvetovanje o gospodarskih problemih v občini. Predstavniki delovnih kolektivov, sekretarji osnovnih organizacij ZKS, predsedniki delavskih svetov in upravnih odborov, predsedniki sindikalnih podružnic in direktorji gospodarskih organizacij so na tem posvetovanju ocenili dosedanje delo a hkrati so si začetli nadaljno pot pri odстранjavanju nepravilnih pojavov v gospodarstvu.

Opozorili so na nesorazmerja med povečanjem proizvodnje, med povečanjem stroškov in med povečanjem osebnih dohodkov. Analize o delitvi čistega dohodka nedvomno dokazujejo, da delovni kolektivi kljub temu, da imajo razmeroma nizke osebne dohodke pri tako in tolikšnem ustvarjenem čistem dohodku, več sredstev za osebne dohodke ne bodo mogli izplačati. To z drugimi besedami pomeni, da je le od neposrednih proizvajalcev, od organov samoupravljanja, a zlasti še od strokovne službe, od njene sposobnosti za organizacijo proizvodnega procesa, ki bo omogočala večjo storilnost, odvisno, ali bodo osebni dohodki višji kakor doslej. Posvetovanje je prav na odgovornost tako strokovnjakov v gospodarstvu kakor delavcev v knjigovodstvu in vseh proizvajalcev še posebej opozorilo. Ta odgovornost se naj odraža predvsem v pravnem, ekonomično utemelje-

nem in najbolj smotrnem izkoriščanju proizvodnih sredstev in v opozarjanju na morebitne napake.

Važnost izvoza in pomembnost enotnega investiranja v kmetijstvu sta bili na posvetovanju še posebej poudarjeni. V radgonski občini obstajajo realne možnosti za večji izvoz. Ta izvoz bi se naj usmeril v Avstrijo. V izmenjavo bi se lahko vključila kmetijska gospodarstva v živo živino, meso, vino, in šampanjcem, dalje podjetje Elrad s televizijskimi antenami in drugimi izdelki ter oprema Gornja Radgona. Verjetno bomo te možnosti realizirali na radgonskem sejmu.

Konferenca je znova opozorila na nujnost poslovnega sodelovanja med podjetji in na še večjo afirmacijo organov delavskega samoupravljanja, ki ga mora decentralizacija v gospodarstvu še posebej pazljivo obravnavati in usmerjati.

Razvoj naših proizvodnih sil ali preprosteje povedano stanje našega gospodarstva in proizvodnje je v zadnjih letih tako naglo, na tem področju so tako občutne kvalitativne spremembe, da se tega dostikrat ne zavedamo. Še vedno se nam zdi, da nam manjka ta ali ona tovarna, kajti šele potem bomo lahko nastopili na trgu tako kot le-ta terja. In iz te želje po nenehnem in novem investiranju po novih tovarnah, novih zmogljivostih se porajajo tudi neskladnosti. Veliko bolj smotrno bi bilo, če bi res docela izkoriščali že

gati — kljub relativnemu pomanjkanju — da nam ni potrebna več vsaka proizvodnja; nam je potrebna samo tista proizvodnja, ki z ozirom na svojo proizvodno ceno, na svojo kvaliteto in izbiro ustreza čedalje bolj zahtevnim pogojem našega tržišča in še bolj zahtevnim pogojem mednarodne delitve dela.

Kakšne so naše naloge, da se bomo lahko čim hitreje in čim uspešneje vključili v mednarodno ekonomsko izmenjavo, v mednarodno delitve dela, to je bila ena izmed tem tako na zadnjem zaseda-

vlogu Jugoslavije v svetovni izmenjavi. Nedvomno so tudi ta aspekt problema pogosto poudarjali v naši gospodarski politiki in načrtih. Očitno pa je, da Jugoslavija ne more računati na moderno industrijo in moderno proizvodnjo sploh, če se ne bo znala bolj intenzivno vključiti v proces svetovne ekonomske izmenjave. Položaj v svetovni industriji je sicer dandanes tak, da je nujno skoraj vsaka jugoslovanska tovarna na področju strojne industrije, ki hoče proizvajati na nivoju visoke svetovne produktivnosti dela, za Jugoslavijo prevelika, če bi se omejila samo na na-

vanja, v organizaciji dela in proizvodnje, če se bomo hoteli res še učinkoviteje vključiti v mednarodno izmenjavo. Če se hočemo namreč izklopiti iz stanja, da smo premočni zase in prešlabi za mednarodno menjavo, (kot je bilo ugotovljeno na zadnjem zasedanju naše republiške ljudske skupščine), potem je osnovna stvar opustiti današnji obrtniški način industrijske proizvodnje. V nadaljnji organizaciji proizvodnje in organizaciji dela znotraj naših meja bo nujno moralo prihajati do vse večje delitve. Bolj resno kot doslej

Kako in kaj proizvajamo?

obstoječe zmogljivosti predvsem pa odstraniti tiste hibe, ki tako ali drugače preprečujejo, da nam proizvodne zmogljivosti ne dajo tega, kar bi nam sicer lahko dale po svoji moči.

Res je namreč, da so se v dosedanjem izredno hitrem razvoju naše materialne proizvodne sile razvile do take stopnje, da ni več bistvena samo proizvodnja, (kot je bilo rečeno na zadnjem skupnem plenumu SZDL in sindikatov), temveč postaja čedalje bolj važno tudi to, kako proizvajamo in kaj proizvajamo. Postali smo namreč tako bo-

nju zvezne in naše republiške ljudske skupščine in kot že rečeno tudi na prej omenjenem skupnem plenumu. Torej ko je tovariš Edvard Kardelj na zadnjem zasedanju Zvezne ljudske skupščine naševal nekatere neposredne naloge, je o tem dejal tole:

»Nadalje se je treba z vsemi silami zavzemati za povečanje izvoza in sploh za večjo vlogo Jugoslavije v mednarodni ekonomski izmenjavi. Čeprav smo prišli v novo fazo gospodarskega razvoja, pri nas še zmeraj tu in tam prevladuje mentaliteta zaostale kmetijske dežele, kadar gre za

še potrebe in možnosti, in bi zelo pogosto kurno zabredla v težave prav zato, ker je sodobna. Toda, če se usmerjamo v mednarodno izmenjavo, potem lahko razvijemo ne le tak moderni industrijski obrat, ampak več takih industrijskih obratov. Zato mora biti sistematično delo za povečanje izvoza in izboljšanje vseh oblik gospodarske izmenjave in sodelovanja s tujino mnogo čvrstejši faktor naše ekonomske politike, kot je bil doslej. Tudi naša investicijska politika mora imeti pred očmi ta cilj kot enega izmed odločilnih...»

Usmeritev je torej jasna. Marsikaj bomo morali spremeniti v našem načinu poslo-

bo veljalo uresničevati specializacijo in kooperacijo, ko lahko vrsto manjših tovarn s svojimi polproizvodi (za njih seveda končnimi proizvodi) omogoča izdelavo proizvodov v velikih serijah in bomo tako lahko z velikimi količinami uspešno nastopili tudi v mednarodni ekonomski izmenjavi.

Če bo takšnih preudarkov več, če bomo tako gledali na nadaljnji razvoj proizvodnje, potem bo zadovoljivejša številka o izkoriščanju sedanjih zmogljivosti, investiranje v nove zmogljivosti pa bo v marsičem ekonomsko bolj upravičeno, kot je bilo doslej.

VEČJI POSLUH ZA PROIZVAJAVCA

V nedeljo dopoldne je bila v Murski Soboti letna skupščina občinskega sindikalnega sveta. Poleg številnih delegatov iz vseh sindikalnih podružnic so ji prisostvovali tudi član predsedstva republiškega odbora ZŠJ Franc Martini, predsednik OSS Franc Zdravce, predsednik ObLO Karel Lutar, predsednik Oho SZDL Rudi Rapi in drugi.

Odlika predsednika Rudija Horvata in živahne razprave, ki je zajela domala vsa področja sindikalnega delovanja, je bila zlasti v tem, da je bila obravnavana problematika usmerjena predvsem iz notranjosti gospodarskih ustanov in zavodov, da so bili prispevki posameznih diskutantov zelo konkretni in so zajemali tudi široko problematiko s področja komun, skozi vse, kar je bilo na skupščini povedanega ali predlaganega pa je vel razveseljiv optimizem, ki je prav gotovo odraz dokajšnje prelomnice v delovanju sindikalnih podružnic in njihovega vse bolj očitnega družbenega uveljavljanja v gospodarskem mehanizmu komun.

V zvezi z decentralizacijo delavskega upravljanja v podjetjih je bilo povedano, da smo na tem področju komaj na začetku poti, razen nekaj izjem (kombinat Pomurka itd.): ob ratne delavske svete in druge organe upravljanja smo sicer vzpostavili, zdaj pa bodo morale sindikalne podružnice uveljavljati ves svoj družbeni vpliv, da bo uresničena decentralizacija tudi po vsebini dosegla svoj namen: namreč upravljanje neposrednih proizvajalcev. Tako usmeritev je treba doseči vse od organov komun navzdol saj je v pogojih decentraliziranega upravljanja izredno važen izoblikovan čut za probleme, mnenja in stališča neposrednega upravljalca v ekonomskih ali obratniških enotah. Zdj se na pr. ponekod hudojejo nad prevelikimi razponi pri delitvi osebnih dohodkov toda če analiziramo, zakaj je do takih nesorazmerij prišlo, nam ne bo težko ugotoviti, da so bili delavci redkokdaj vprašani, kaj menijo o plačah svojih vodilnih uslužbencev, največkrat pa je tako vprašanje zavito v kopre no raznih formul in odstotkov, namesto da bi delavcem odkrito povedali, da bodo vodilni uslužbenci prejeli tako ali drugačno plačo.

Sestavljanje in še zlasti poznejše uveljavljanje pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov je bilo v večini podjetij bolj akt formalnosti, ki ga je pač bilo treba uresničiti do roka, ker je bilo tako predpisano. Izkušnje pa kažejo, da je novo nagajevanje že prineslo pričakovane rezultate samo tam, kjer so delitev osebnih dohodkov vzakoličili na notranjih potrebah in specifičnih pogojih posameznega podjetja, kjer so na prvih izkušnjah smelo gradili dalje in sproti izpopolnjevali sistem nagajevanja — s posluhom za mnenja neposrednih proizvajalcev. Kakor je to v delavskem upravljanju, tako je tudi na po-

Mnogo predlogov in koristnih pobud je bilo izrečenih tudi s področja šimne družbenega standarda. Tako je ljudska poslanka Marija Vildova prikazala nekaj rezultatov ankete med delavkami te največje tovarne, ki zaposluje pretežno žensko delovno silo; rezultati so zaskrbljujoči in kažejo na to, da se bomo morali dosledneje zavzeti za odpiranje ustanov za varstvo otrok v okoljskih krajih, odkoder prihaja največ delavk na delo v tovarno. Čimprej je potrebno dosledno rešiti tudi

vprašanje družbene prehrane v Murski Soboti, saj se je n. pr. prav v Muri večina delavk odločila za tople malice, ki pa jih mora sedaj podjetje »uvažati« iz treh manjših kuhinj. Zavzeli so se tudi za pospešeno stanovanjsko izgradnjo, naj bi bila tudi bolj usmerjena k zadovoljevanju osnovnih potreb kategorij delavcev z nižjimi mesečnimi prejemki, pri čemer se ne kaže ustavljati zgolj pri že uveljavljenih oblikah gradbene dejavnosti, marveč je potrebno smelo is-

kati tudi druge izvirne oblike, s katerimi bi lahko prej in učinkoviteje dosegli zaželeni smoter.

Podjetjem, ki zaradi rekonstrukcijskih del ali zaradi velikih obremenitev spričo preteklih investicijskih naporov še ne morejo vlagati zadosti sredstev v izgradnjo stanovanj, pa bi bilo potrebno omogočiti najemanje tonamenskih kreditov.

S. K.

KOPALNI BAZEN V MORAVCIH

- ★ Prebivalci Moravca gradijo na pobudo krajevnega odbora kopalni bazen pri izviru tople vode ob bivšem vrtnem stolpu. Doslej so prispevali že večje število ur prostovoljnega dela.
- ★ Zmogljivost vrelca vode, ki doseže tudi temperaturo do 60°C nad ničlo, je preračunana na 120.000 litrov dnevno ali 83 litrov vode na minuto.
- ★ Uredili bodo šest kopalnih banj in kopalni bazen. Dnevno se bo lahko kopalo okrog 200 ljudi. Zanimanje za obisk tega »kopališča« je izredno veliko in pričakujejo, da bodo imeli vedno dovolj gostov.
- ★ To je pravzaprav prvi poskus uporabe tega vrelca v namene termalne kopeli, podjetje Slatina Radenci pa že tudi preiskuje vsebino tod izvirajoče tople vode.
- ★ Akcija prebivalcev Moravca je naletela na dokajšnje razumevanje ObLO; njihova prizadevanja so podprla tudi nekatera podjetja, medtem ko so druga ostala gluha za to pobudo.

-sk

Pred žetvijo

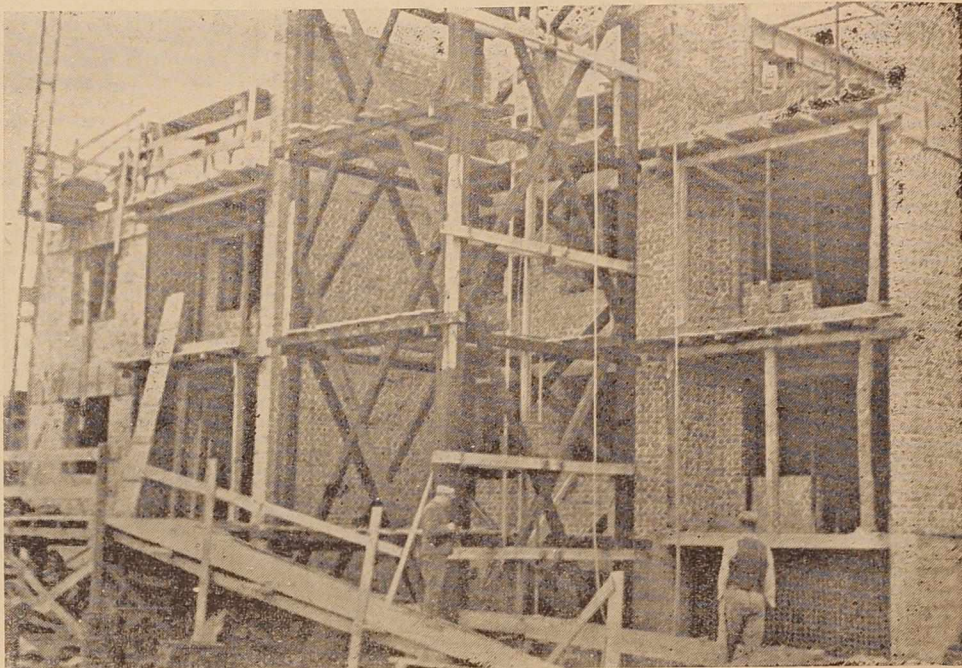
(Nadaljevanje s 1. strani)

kmetijskih zadrug, ki je zares nikakor ne bi smeli omalovaževati. Tak način odkupa bi bil zlasti primeren za privatne proizvajalce, saj bi se z njim še bolj navezali na svojo kmetijsko zadrugo. V občini Gornja Radgona upajo, da bodo s takim odkupom od privatnikov odkupili vsaj 200 ton belih žit, s čimer bi, skupaj z odkupom od kmetijskih gospodarstev v višini 900 ton, omogočili normalno obratovanje domače predelovalne industrije in bi v veliki meri za-

vrli nesmotno krmljenje nepredelanih žit.

Pri upravljalci kmetijskih gospodarstev pa bi tudi v tem primeru morala prevladati korist širše družbene skupnosti pred trenutnimi koristmi posameznih gospodarskih organizacij, ki se kažejo v tem, da posamezne gospodarske organizacije krmijo bela žita živini. Upravljalci naj za to bolj skrbijo in naj si prej zagotovijo dovolj ostalih krmil. To so navedzadnje pred družbo tudi dolžni storiti. Nenormalno stanje v trgovini z žiti in krmili naj zamenjajo dolgoročne pogodbe med proizvajalci krmil na eni in potrošniki krmil na drugi strani in pa primerno razmerje med cenami žit in cenami krmil, ki je pravzaprav prvi pogoj za ureditev tega problema.

M. Koren

Petnajststanovanjski blok za lendavsko cesto

NA ŠIRŠI FRONTI

AKTUALNO

Malo je naših mest, kjer stanovanjska kriza ne bi bila več akuten problem, pa pri tem ne moremo izvesti niti Murske Sobote, kjer bomo morali začeti ta problem reševati bolj učinkovito in tudi na širši fronti.

To uvodno misel je moč podkrepiti tudi s konkretnimi podatki, ki kažejo, kolikšne so trenutne potrebe in kakšne so trenutne možnosti. V mestu primanjkuje sedaj nad 500 stanovanj, potrebe pa vsako leto narastejo za okrog 100 stanovanj. To pomeni: če bi hoteli v desetih letih odstraniti stanovanjsko krizo, bi morali vsako leto zgraditi 150 stanovanj. Toda letošnje možnosti so kar za dvakrat manjše: sredstva občinskega stanovanjskega sklada znašajo z deblokiranimi namen. Sredstva iz leta 1961 in 13-milijonskim posojilom iz republiškega stanovanjskega sklada le 202 milijona 358 tisoč dinarjev, kar je vsota, ki bo spričo izdatne podzračne gradnje zadostovala komaj za izgradnjo 50 stano-

vanj srednje velikosti in kakovosti.

Ključ za učinkovitejšo odstranjevanje stanovanjske krize je torej drugje: v večji angažiranosti gospodarskih organizacij in ustanov na tem področju, pa tudi v učinkovitejši mobilizaciji sredstev in prispevkov neposredno zainteresiranih in drugih občanov.

Tako je svet za stanovanjske zadeve pri ObLO že obširno razpravljal o tej problematiki in na podlagi načelnih sklepov posvetovala v Dobrni posledoval samoupravnim organom podjetij in ustanov ustreza priporočila, ki naj bi bila predvsem koristna spodbuda za začetek akcije na široki fronti — za pritegovanje izdatnejših sredstev podjetij, ustanov in tudi posameznikov na področju stanovanjske izgradnje.

Poudariti kaže, da pri tem ne gre za kakšen administrativni ukrep, ki bi gospodarske organizacije in ustanove obvezoval, mar-

več za zavestno akcijo delovnih kolektivov, da v okviru svojih materialnih možnosti prispevajo k reševanju tega osnovnega problema v širšem kodeksu družbenega standarda.

Povečanje obsega stanovanjske izgradnje je torej možno doseči z odločno preusmeritvijo finansiranja stanovanj v odnosu do njihovih koristnikov in predvsem do stanovanjskih interesov. V bistvu priporočajo uresničevanje treh osnovnih načel: vsakdo, ki stanovanje potrebuje, naj prispeva za izgradnjo določen del denarnih ali materialnih sredstev; vsakdo, ki je že dobil stanovanje od podjetja ali ustanove, ne da bi sam vanj vložil kakšno sredstvo; naj bi tudi prispevali ustrezen delež, predvsem pa še oni, ki imajo večje prejemke; in končno: tudi ostali člani kolektiva naj bi podprli reševanje stanovanjskih problemov v okviru podjetja s prispevki v namensko notranje posojilo, ki pa seveda mora biti rezultat zavestne akcije kolektiva na čelu z absolutno postovitnostjo.

Oblik takt zavestne akcije delovnih kolektivov je seveda več,

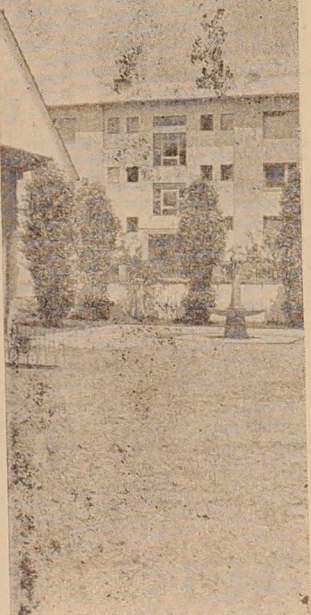
celo predlaganih, čeprav to ne izključuje iskanja specifičnih in tudi originalnih rešitev, ki bodo za posamezne gospodarske organizacije in ustanove sprejemljive. O teh oblikah bodo prav gotovo kmalu stekle prve razprave v sindikatih in samoupravnih organih naših podjetij, pri tem pa bo vsakakor zelo važno, kako se bomo te naloge na širši fronti tudi lotili. Prav gotovo se bodo v razpravah marsikje pojavila vprašanja: mar naj vsak, ne glede na osebne dohodke, ki jih prejema v podjetju ali ustanovi, prispeva enako in ali naj na tem področju uveljavimo že tolikanj šibano uravnškovko?

Podoben vprašanje, čeprav močje zastavljeno v malce drugačni obliki, zasledimo tudi v zadnji številki »Našega dela«, informativnega biltena kolektiva tovarne oblačil, perila in pletenin »Mura« iz Murske Sobote. Sicer pa so se o možnostih formiranja sklada za gradnjo stanovanjskih hiš v tem podjetju začele razprave že prej; v prvi številki tega biltena je namreč v prispevku J. Lančaka med drugim zapisano tudi tole: »V ta sklad bi vlagali tudi del naših prejemkov. Sedaj imamo v podjetju že blizu 900 zaposlenih. Če bi vsak vložil v ta sklad 2 do 3 tisoč din, bi tako pridobili okrog 2.700.000 sredstev.

Iz sklada bi potem po načelu ugodnejše ponudbe lahko odobrali posameznikom, ki gradijo hiše, posojila s 5 do 10-letnim obročnim rokom...» Če pa bi imeli posamezniki večje možnosti za to, da se za nekaj prihodnjih let odrežejo tudi večjemu znesku, bi bile vloge v tem skupnem skladu lahko tudi večje. Tako seveda ne bi povsem reševali problema, marveč je to le ena od možnosti za postopno reševanje stanovanjske krize.

Če se bodo v naših kolektivih zavestno odločili za to akcijo, bo tudi najbolj prav in pravično, če se bodo hkrati odločili za zavestno progresijo v namenskem prispevanju. Kategorije zaposlenih z večjimi osebnimi dohodki naj bi tudi sorazmerno prispevale več, pa četudi bo morda šlo predvsem za zadovoljevanje najosnovnejših potreb po stanovanjih nižjih kategorij zaposlenih. Tudi s tako usmeritvijo bodo namreč kolektivi uspešno položili nov družbeni izpit.

S. K.

Novi blok v Ljutomeru

dročju delitve osebnih dohodkov: največ napak in odklonov je bilo prav v manjših podjetjih, kjer se pravica dokončnega odločanja o problemih kolektivov še ni pomaknila mnogo dalje od direktorja ali kakšnega drugega vodilnega uslužbenca. V novem sistemu nagajevanja smo ponekod pričeli tudi enostranskim usmeritvam v razpravah o nagajevanju: govorimo in hudojejo se nad nizkimi osebnimi dohodki, ne iščemo pa smelo vzrokov in pojavov, ki so nas pripeljali do takšnih dohodkov. Še huje je seveda, če so pobudniki takih enostranskih razprav celo predsedniki ekonomskih enot (primer v tovarni Mura).

na čenčarije. Da, saj tokrat je nedelja, so si pritrdili vsevprek, edina priložnost, da človek po napornih delovnih dneh, pokramlja o vseh zadevah!

In k temu »kramljanju« je po vsem videzu spadalo tudi »judovsko vprašanje«. Priznati je treba vsekakor, da ta snov ne zasluži zgolj površnega »kramljanja«, ampak tudi najresnejšo besedo. Kajti to »judovsko vprašanje«, ki ga je hotel nazivem »dokončno uničiti«, je v Nemčiji vprašanje svoje vrste še danes. Prav zaradi tega »kramljanja« ob ča-

ju me je spreletelo kot hladna senca občutek, da je to vprašanje danes morda odpravljeno z uradne strani, nikakor pa s človeške.

To neomembno okrožno mesto na Bavarskem, ne daleč od češke meje, to gnezdece, polno pivovarn in podeželskega obeležja, podeželsko krojenih ljudi. — Vse se peha za denarjem, s prav vročino vsemu, vse se preriva v gneči pred malikom »gospodarskega čudeža«, — in to je nekam posliti — ne, zgolj neuresničljivo kopnenje je že to! — morajo misliti na tako potreben mir v naravi, v samotni gozda, morajo misliti — ne, zgolj bolestno sanjariti! — o lepi knjigi, ki bi jo radi prebrali, morajo misliti — ne, zgolj tožiti! — o pretnji atomskega uničenja. In poleg vsega tega in podobnega morajo misliti še na to judovsko vprašanje.

Danes, dobrih šestnajst let po njeni katastrofi, danes je treba po vsem videzu že toli-

ne zgolj uprizoritive, ampak tudi tisto diskusijo po predstavi, diskusijo, ki je zajela vso dvorano. Ze gledališki list nas je predčasno opozoril na ta »drugi del« prireditve, in zdaj so se res vsi igralci postavili na oder in začeli — kakor so poprej začeli s svojimi vlogami — enostavno naslavljati vprašanja na občinstvo. Sprva je šlo seveda obojavljaje, polagoma pa se je udeležba »vendarle razširila kakor požar na stropi. To je bil eden

ko storiti na tem področju. Vemo: marsikaj priča o doseženih uspehih. Vemo, kaj vse je Nemčija storila, da dá zadostno vsemu, kar je nekoč zaselo nasilje. Koliko ljudi sem srečal, koliko skupin in krogov, s kolikimi izrazi poštene spravljivosti sem se seznanil in preko tega res lahko spoznal, da ta »Wiedergutmachung« ni ostala le pri prazni besedi! V nekem eksperimentalnem gledališču v Oldenburgu sem videl uprizoritev »Korczaka in njegovih otrok«, nekako tragično zgodbo iz varšavskega geta, — pa

izmed pristnih obračunov s preteklostjo, to je moral biti svetel žarek za vsakega skeptika ali črnogleda!

Toda vsaka stran ima tudi nasprotno stran. Ne govorimo o tistih ljudeh v Nemčiji, ki kljub tisti preteklosti uživajo ne samo svobodo, ampak za vzemajo odgovorne položaje kjerkoli v celotnem družbenem življenju; ne govorimo niti o vseh ekstremistih; izpuščimo končno tudi obsežno množico, ki iz takih ali drugačnih očitkov lastne vesti ne če govoriti o tistih časih, noče misliti nanje. Ustavimo se

raje pri takih ljudeh, kakšni so se zbrali pri tem čaju, kakšne srečamo v vsakem koraku v Nemčiji. V bistvu preprosti ljudje, v bistvu niti do bri niti slabi ljudje, masa, ki je prav zaradi svoje povprečnosti izpostavljena vsemu in sprejemljiva za vse. Načelno se ukvarja — poleg prerivanja v dolgi koloni na poti vizionarnega blagostanja — s kakim konjickom, z vsem in z ničemer, in v prvi vrsti odriava od sebe vsakršno nepri-

jetnost nematerialnega porekla, kolikor se le da.

A če je taka neprijetnost že neizbežna, zakaj bi si človek potem ne prizadeval, da jo »sfrizira«, olupša, dokler ni povoljnija očesu in okusu? Zakaj bi se torej resno pogovarjali o judovskem vprašanju, ko pa lahko zgolj »kramljamo« o njem? Ti ljudje povprečja so realisti, kajti take jih zahteva vsakdanje življenje, so realisti tudi v tem, kako gledati na tisto morda najtemnejšo stran svoje nedavne zgodovine. Priznavajo zato, da je bil to zločin — in kolikšen

NEMŠKA NEPREMAG

Kam z absolventi osnovnih šol?

Šolsko leto je tudi pri osemletnih osnovnih šolah pri kraju. Osmo razrede zaključuje letos približno 1235 učencev. Le-ti so se z zaključkom šolskega leta znašli pred življenjsko izbiro — izbiro poklica. Pri tolikšni številki moramo resno vprašati: ali bomo lahko ugodili vsem?

Anketa, ki so jo pred koncem šolskega leta izvedli med učenci osmih razredov kaže, da se je za gimnazijo odločilo nekaj nad sto učenec in učencev, za izpopolnjevanje na srednjih strokovnih šolah 364, na šolah za kvalifikacijo (vajeških in drugih tovrstnih šolah) 736, na podoficijskih 17 in na industrijskih šolah 35 učencev. Tako je pokazala anketa. Kakšne pa so možnosti?

Srednje strokovne šole v našem okraju bodo lahko letos sprejele v prvi letnik približno 317 dijakov, gimnazija 108, poklicne šole okrog 400 itd. Vsi ti podatki jasno kažejo, da je število prizadetih znatno višje od zmogljivosti šol in števila učnih mest v gospodarstvu. Največje razlike so pri poklicnih šolah, medtem ko so v gimnaziji situacija zboljšali z uvedbo tretjega oddelka. V našem okraju vlada največje zanimanje za vpis na ESS, kjer je število prijav skoraj za 100 odst. višje od zmogljivosti šole. Precejšnje zanimanje je tudi za učiteljske. Po podatkih, ki smo jih prejeli, pa nimajo dovolj prijav na kmetijski srednji šoli v Rakičanu, na srednji šoli za telesno vzgojo in na srednji tehnični šoli v Lendavi. Vendar pa moramo pripisati, da so tudi na teh šolah vsak dan nove prijave.

Kljub vsemu bo po približni oceni ostalo letos brez učnih mest približno 360 absolventov osmih letnikov osnovnih šol. Ta številka sama ni tako zaskrbljujoča, če se ne bi sočasno pojavilo vprašanje: kam s tisto mladino, ki letos končuje osnovne šole v četrtih, petih, šestih in sedmih razredih? Teh je letos v vsem okraju 962 in je zanje toliko težje najti učna mesta, ker je že preveč takih, ki so končali uspešno vseh osem letnikov.

Kam naj se pravzaprav vključijo ta mladina? Težko je dati primerne napotke. Predvsem je treba poudariti, da bodo morali poiskati kakšno primerno mesto v sosednjih okrajih, ali pa se preusmeriti v poklice, ki so za njih najbolj sprejemljivi. Tistim, ki pa so

zaradi slabega učenja končali šolsko obveznost v petem, šestem ali sedmem razredu, pa ne preostaja drugega — če hočejo priti do poklica — da nadaljujejo šolanje na rednih osnovnih šolah, če pa so za to že prestari, pa se vključijo v izredne šole in tako končajo

Najprej počitnice!

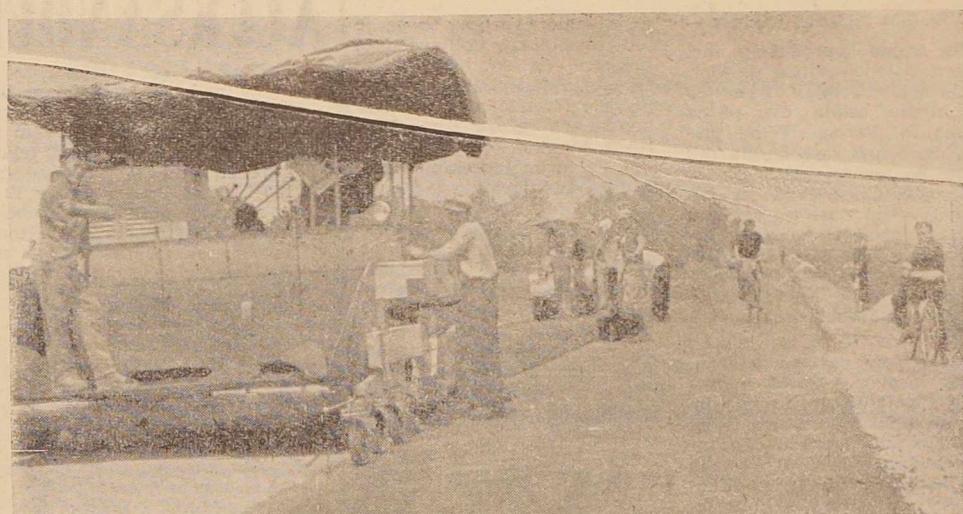
šolsko obveznost. Seveda še s tem ni zagotovljeno, da bodo takoj, ko bodo končali šolsko obveznost, sprejeti tudi na kakšno učno mesto ali v srednjo šolo. Povsod namreč izbirajo najboljše!

Vsekakor bo precej takšnih, ki zaradi prevelikega navala in premajhne šolske izobrazbe ne bodo mogli biti sprejeti na razne šole ali na učna mesta v gospodarstvu, zato bodo morali poiskati druga pota. Ker nimajo popolne osemletne šolske izobrazbe, se bodo lahko zaposlili le kot priučeni de-

lavci ali pa si poiskali zaposlitev v drugih industrijskih centrih in se tam izpopolnjevali.

V zadnjih dveh letih pa lahko ugotovimo, da se večina mladine, ki končajo osnovne šole, usmeri v kakšen poklic ali pa se odloči za nadaljnje šolanje na srednjih šolah. Zelo malo pa je takih, ki ostajajo pri starih na posvetih. To je nekako nerazumljivo, saj merijo napredek dežel tudi po tem, koliko prebivalstva ima zaposlenega v kmetijstvu, vendar pa je očitno, da nekateri starši za delo na posestvu, preprčajo, kljub temu, da imajo otroci voljo da gredo v šole. Takšne geste pa se nam v nekaterih primerih že sedaj maščujejo.

Pri izbiri poklica mladini očitno premalo prikazujejo, da je tudi v kmetijstvu perspektiva. Če bi med drugim upoštevali tudi to, bi se sedaj ne znašli pred tolikšnim problemom: kam z absolventi osemletnih šol?

Ni miru na prekmurski avtostradi

Na srednjih šolah zadovoljivo

Številke, o uspehu, ki smo jih dobili ob zaključku šolskega leta s soboških osnovnih in srednjih šol, kakor tudi z gimnazije in učiteljske, nas presenečajo. Ugotavljajo, da je bil uspeh letos na posameznih šolah eden najboljših, saj je večina dijakov in učencev razred izdelala in le majhen odstotek ima popravne izpite

ali pa bo razred ponavljal. Nekaj smo o tem že poročali. Na ekonomski srednji šoli v Murski Soboti — na primer — smo zvedeli, da je v letošnjem šolskem letu obiskovalo šolo 283 dijakov. Od teh je 218 izdelalo, 53 dijakov pa ima popravne izpite in le 11 dijakov bo razred ponavljal. Zvedeli smo tudi, da je na šoli bil eden

najbolj perečih problemov pomanjkanje kadrov, kakor tudi pomanjkanje učnih knjig. Poleg tega pa je na šoli bilo spričo tolikšnemu številu dijakov premalo prostorov. Prav zaradi tega so morali uvesti dopoldanski in popoldanski pouk. Ugotavljali pa so, da je bil popoldanski pouk vedno slabši. Glede na pomanjkanje

prostorov je ESS »gostovala« v prostorih šolskega centra za blagovni promet (trgovski šoli). Na tej šoli pa je do nedavnega gostovala tudi šola za zdravstvene delavce.

Kot smo zvedeli, je na Ekonomski srednji šoli dosegla lepe uspehe šolska zadruga. V zadrugi so dijaki delali prostovoljno in so posamezniki opravili 800 do 1500 prostovoljnih ur. Dijaki v zadrugi prepisujejo naročena dela od podjetij, ustanov ali družbenih organizacij, poleg tega pa tudi izračunavajo inventure, razmnožujejo na ciklostil itd.

Na srednji šoli za telesno vzgojo je v šolskem letu obiskovalo razred 38 dijakov, od katerih je bilo 18 deklet. Dijaki so izdelali razred s 74 odst. Dalje je na trgovski šoli od 105 učencev izdelalo 84 dijakov, ostali pa imajo popravne izpite. —ml

V novem šolskem letu

MENJALNI POUK

Osnovna šola I v Murski Soboti obsega skupno s svojimi zunanji oddelki v Kupšincih in Martjancih po številu 1129 učencev v 31 oddelkih. Od skupnega števila učencev je v letošnjem šolskem letu izdelalo 1028 učencev ali 91,15 odstotka. Popravne izpite v zaključnih razredih ima sedem učencev, ki pa so že izpite uspešno opravili. Z eno nezadostno oceno bo v naslednjem šolskem letu napredovalo 21 učencev in to od 1. do 5. razreda 18 učencev, od 6. do 8. razreda pa trije učenci.

Poleg rezultatov o uspehu smo zvedeli, da so na osnovni šoli I. v Murski Soboti imeli največ problemov z razdelitvijo na dopoldanski in popoldanski pouk. Ugotavljali so, da so v posameznih razredih imeli učence, ki so bili po uspehu zelo dobri, v nekaterih razredih pa učence s slabšimi ali celo s slabimi uspehi. V naslednjem šolskem letu bodo ta problem rešili na ta način, da bodo uvedli menjalni pouk in učence pravilne razdelili po vseh oddelkih. Zvedeli smo tudi, da so imeli na šoli nekaj učencev, ki ne spadajo v obvezno šolo, pač pa v posebno šolo, ker so delno defektni. Ta

problem bodo skušali rešiti, čim bo zgrajena še tretja osnovna šola v Murski Soboti.

Opazajo, da nastaja vedno večji naval učencev iz zunanjih šolskih okolišev in to zlasti iz Gorickega. Ti se nameravajo vpisati na soboške osnovne šole, ker so pogoj za to in boljše. Že v letošnjem šolskem letu se je vozilo z vlakom 18 učencev, z avtobusi 5 in s kolesi 139 učencev.

Eden izmed problemov, na katerega so naleteli v času šolskega leta, je vzgojni problem z učenci, ki izhajajo iz neurejenih družin (pijančevanje, nemoralno življenje). To vsekakor slabo vpliva na otro-

ke. Tako je bil v nekem primeru šolski odbor primoran dati predlog, da se učenca pošlje v vzgojni zavod.

Na Osnovni šoli II. v Murski Soboti je od 701 učencev izdelalo 652 ali 93 odstotkov. Od teh je 12 takih, ki so napredovali z eno ali dvema nezadostnima ocenama.

V času šolskega leta so na omenjeni osemletki naleteli na težave zlasti pri tistih učencih, katerih starši so zaposleni in nimajo s čim otroke zaposliti. Tako je bil na šoli primer, da sta dva učenca vdira v šolo in odnesla iz razreda zvočnik, katerega sta nameravala doma preizkušati. Zato bi bilo primerno, da bi LT organizirala in pritegnila v čim večjem številu učence v svoje vrste in jih tako v prostem času zaposlila.

Kot smo zvedeli, je na omenjeni šoli ena najmočnejših organizacij Podmladek RK, dalje pionirska in mladinska organizacija. Učenci pa so vključeni tudi v razna društva, tako na primer društvo »Polet«, ki ima v svojem krogu več sekcij. Te so v času šolskega leta priredile nekajkrat samostojno akademijo. Uspešno deluje tudi šolska zadruga, katere člani se bodo lahko letos udeležili taborjenja v Verudi. —ml

Nesebična pomoč vaščanov

O Žižkih v Pomurskem vestniku zelo malo beremo. Toda to ne pomeni, da gre razvoj mimo vaščanov. Res je, da Žižki ne predstavljajo danes več pomembnega kulturnega žarišča na Ravenskem — kot so to včasih. Vzrok za to mrtvilo je v glavnem isti kot v ostalih vaseh tega področja. Obstojče dvoranice in skupni prostori služijo v druge namene, društva in organizacije pa so ostale tako rekoč na cesti in polagoma stagnirale.

V zadnjem času posvečajo vaščani vse preveč skrbi ponovni požitvi družbenih aktivnosti. Ker ni izgledov, da bi se uredila večja dvorana v Crensovcih, so se vaščani odločili za gradnjo manjše dvoranice kot prizidka k gasilskemu domu, ki bi služila vsem društvom in organizacijam za sestanke in prireditve. Isti prostor bo služil tudi SZDL kot klubska soba, v kateri bo na voljo časopisje, radio in kasneje mogoče televizor. Vaščani zamisel zelo podpirajo. S pripravami bodo kmalu začeli. Sredstva imajo v glavnem že zagotovljena.

Najbolj delavno je v Žižkih vsekakor gasilsko društvo. Gasilski dom so si zgradili že leta 1935 in je še danes med najlepšimi v okolici. Vanj pa nikakor ne sodi 80 let stara brizgalna, saj gasilec čisto onemogoča učinkovitost gašenja požarov. Zato so se odločili nabaviti si novo na motorni pogon. Rojaki v Kanadi so zbrali sredstva, s katerimi so kupili novi Volkswagen motor. Nanj montira moister Zupan v Ljubljani naj sodobnejšo prenosno brizgalno, ki bo najmodernejša te vrste v Pomurju. Seveda pa samo društvo ne bi zmoglo še potrebnih sredstev. Čarino za motor je plačal ObLO, občinska gasilska zveza za cevi in opremo, ostalo bodo pa prispevali vaščani.

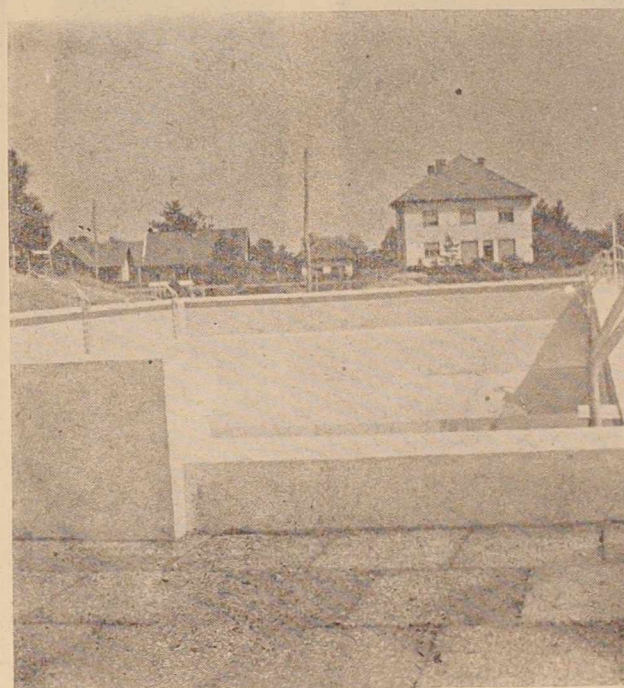
Prav iz te nesebične pomoči vaščanov pa se vidi njihova hvalečnost gasilec za že izkazano pomoč. Prevzem brizgalne bo ob koncu julija in bo povezan s praznovanjem 35. obletnice obstoja društva. J. Z. — D. V.

BRAVCI — BRAVCEM Slatino naj plačajo samo nekateri?

Prejšnji tork zvečer sva s prijateljem nalila v Radencih 13 litrov slatine, za katero sva, kakor je to zahteval čuvaj, plačala 390 dinarjev. To je storil upravičeno, saj nama je dal tudi ustrezne bloke. Ko pa sva odhajala, sva v parku srečala nekega moškega in ga vprašala, če gre po vino. In ko je povedal, da po slatino, sva ga opozorila, da je treba plačati. Ta se je hudomušno obregnil, češ bosta že videla.

In res sva videla: stražar se je v tem času načrtno oddaljil od pipe... Vprašava se samo, ali je plačilo obvezno samo za nekatere? A. S.

Otroški bazen v Radencih

VELIK IN OBETAJOČ USPEH

Zadnje naloge v tem šolskem letu za tekmovanje v Jugoslovanski pionirski igrah so tudi pionirji na II. osnovni šoli v Murski Soboti izpolnili. Tako je likovni krožek pripravil zanimivo razstavo na šoli, pa tudi v soboških izložbenih oknih. Med razstavljenimi deli smo že lahko opazili nadarjene mlade »umetnike«.

Zadrugiški so urejali šolsko okolico, da bo med počitnicami lepše ogledalo učencev, opazili so krompir ter še zad-

njič okopali črni ribez, ki jim bo letos zopet prinesel lep dohodek. Najbolj vestni in najbolj pridni mladi zadrugarji, pa bodo preživeli lepih 21 dni na taborjenju ob morju, ki jim ga organizira vodstvo šolske zadruge.

Tudi šolsko športno društvo »POLET« ni pozabilo svoje naloge — organizirati množičen nastop vseh učencev na šolskem telovadišču. Vsak razred je moral prispevati vsaj eno točko k pestremu programu. Lahko smo videli razne štafe

te z balončki, tekmovanja v vrečah in podobno.

Sledili so še res množični nastopi pionirk z žigicami, pionirjev z biči ter klopmi in nastop pionirk na dvovišinski bradlji. Za zaključek pa še rokometno tekmo.

Na tej svečanosti pa so tudi razdelili značke za tekmovalce »skurir Jovice«. Dalje so razdelili bronaste značke s tremi in štirimi krogi ter srebrne značke s štirimi in petimi krogi. Da je množičen nastop tako dobro uspel, gre zahvala

vodstvu šolskega športnega društva, tovarišici Tručlovi ter tovarišu Znidariču.

Tudi pionirji prometniki, ki so se vključili v okrajno tekmovalstvo za osvajanje prometnih značk, so se dobro izkazali. Na okrajnem tekmovalstvu so se uvrstili na prvo mesto, na republiškem tekmovalstvu pa na vidno sedmo mesto, kar je vsekakor velik in lep uspeh. M. T.

zločin! — priznavajo vso zverinskost (ne) ljudi, ki so na primer prisiljevali svoje rasne »sovražnike«, da čistijo pločnike z zobnimi ščetkami, priznavajo vso grozotnost taborišč in plinskih celic. Zato tudi zmeraj povdarjajo in se zaklinjajo: »Nie wieder!« (»Ni-koli več!«) in to gotovo tudi resno mislijo. Toda: kaj pravzaprav mislijo resno? Nikoli več, da bi prišlo do podobnih strahot? Ali pa: nikoli več, da bi judovsko ljudstvo moralo

dan so začeli prihajati spomini, drug za drugim so razgibavali družbico in to je bilo videti na prvi pogled tako enostavno, tako neboleče, tako nenevarno, da sem še sam potreboval nekaj časa, preden sem se zdrnil in preden mi je postalo neugodnejše, kot prav gotovo ostalim skupaj ne (če se je sploh kaj takega zgodilo v njihovi zavesti): da, judovsko vprašanje je morda res rešeno samo z uradne strani, a kdaj bo doseglo svoje

znano dovolj primerov recimo v literaturi, da se je nekdo lotil vojne snovi — ki je sama po sebi poosebljena tragika — z veselo plati. Da, morda res ne mislijo ti ljudje nič hudega, sem si dopovedoval.

Toda iz dveh vzrokov nisem mogel pogledati pri tej stvari vendarle skozi prste. Prvič že zato, ker je najneodgovornejši, tako govoriti o takih stvareh! Govoriti, samo govoriti, brez misli! Kajti, ka-

njanja. Da, to govorjenje, brez misli, brez razsoje in polno predsodkov, teh stoletnih predsodkov! Prav ta moja gostiteljica, ki je zdaj pripovedovala zgolj »nedolžne judovske šale«, — česa vse mi ni samo ob eni priložnosti pripovedovala ta ženska! »Danes smo že spet tako daleč, da se jim dobrih kamo tem Judom, da jih božamo in muckamo. In posledica? Od vseh strani so prilezli na dan, vsepovsod jih je spet polno — in kako se ko-

NA PRETEKLOST

doživeti ponovitev take usode? Vključuje tudi ta »nikoli več« tudi judovsko ljudstvo?

Vesela družba okrog mene je res veselo »kramljala« o tem črnem poglavju nemeze. Nekdo se je spomnil, kako so nacisti nasilno preimenovali nekega juda v »Sestavni del kanalizacijske rešetke«. Ta zgodba je očitno dala celotnemu pomenku primerno lahkotnost, potrebno lahkotnost, da je bil predmet pogovora dovolj privlačen in da se je zabrisala njegova neprijetnost. Res, to je bilo smešno! Na

človeško enakopravnost v nemški družbi?

Kakšno izdatno se je krmila domišljija vseh prisotnih pripovedovalcu s tistim nesrečnim madžarskim preimenovanjem, ki mu pregotoval ni prizanesla Eichmanova roka! Kako polni anekdot so bili ti ljudje, — vse na »zanimivo« judovsko temo! Kakor da si pripovedujejo šale o skopih Skotih ali o Bobiju in Tediju! Ko bi zatisnil eno oko, bi vso stvar sam pri sebi še lahko znosno opravičil: no, da, saj ne mislijo nič hudega! Zgolj zaradi šale — kakor tudi po-

kor hitro bi človek vpregel tudi svoje možgane, bi najbrž bilo mnogo, mnogo manj takih lahkomišelnežev. In na to se navezuje drugi vzrok: na besede nekaterih ljudi, ki sem se pogovarjal z njimi in ki so kratkomalo dali duška predsodkom, kakšni so nekoč tudi privedli do celotnega prega-

lomčarijo v osredje! In taki ljudje zbijajo »nedolžne« judovske šale! Taki ljudje iz široke množice, ki je odporna proti vsemu bolj, kakor proti pristranskosti in netreznim preso-

Ime mu je bilo »Sestavni del kanalizacijske rešetke«. Smešno in neverjetno, kajne?

Drago Grah — Nemška nepremagana preteklost; zapiski s poti po Zahodni Nemčiji. Prihodnjič: Romanje v Mekko.

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

VELIKA MODRA CESTA —

Film trojne koprodukcije, pri kateri je eden izmed partnerjev tudi »Triglav film« iz Ljubljane, ostala dva pa iz Rima in Pariza. Temu primerna je tudi zasedba glavnih vlog, pa čeprav zastopa naše »barve« Janez Vrhovec. V glavni vlogi nastopa v filmu kot cinični in trmoglavski Skvarč, čez znani Yves Montand, njegovo ženo igra prav tako znana Alida Valli, njuno hčerko pa ljubka Frederica Ranci.

Ne glede na to, da je film že starejšega datuma in da ni prav časovno pogojen v svojem dogajanju, je zanimiv in če upoštevamo, da gre le za komercialno koprodukcijo, kar prebavlja, tudi z vsebinske in idejne plati. Scenarista Franco Solinas in Editore Feltrinelli sta pripravila režiserju ustrezno snov z vsemi dramatskimi zapletmi in drugimi komponentami, režiser Mario Montuori pa je v slikovitem okolju našega lepega Jadrana imel ob takih igralcih lahko delo, ki ga je z uspehom opravil. Film o že omenjenem ribiču Sivarču, ki ne posluša svojega bivšega prijatelja in — namesto da bi se boril skupaj z ostalimi ribiči proti veltrgovcu z ribami Natalu, posega pri ribolovu po dinamitu, — ima tudi poučno in vzgojno poanto. Skvarčev postane žrtev svoje trmoglavosti. Dinamit ga ubije ter uniči srečo in mir njegove družine, čeprav poleg njega žena in hči nista užili mnogo resnične sreče, še manj pa miru.

Film bo prve dni prihodnjega meseca na sporedu kina v G. Radgoni.

ČAJ IN SIMPATIJA — Ameriški barvni kinemaskopski film tvrdke MGM, ki je navzlic temu, da so ga posneli že pred šestimi leti, še vedno dobrodošli gost repertoarja, tudi, če smo do izbora filmov bolj kritični kot sicer. To je razumljivo, saj je gledališko delo z istim naslovom v režiji Elie Kazana želo na Broad-

vaju obilo uspehov, to pa je tudi spodbudilo hollywoodske mogotce, da so ustvarili še filmsko inačico »Čaja in simpatije«. Navzlic temu pa trdi kritika, da režiser filma Vincente Minnelli, — navzlic temu, da je imel v ekipi protagoniste broadwayskega uspeha: Deborah Kerr, Johna Kerra in Leifa Ericksona ter vso večino filmskega adaptatorja, — s filmom ni prešel meja filmanega gledališča in povprečnosti. Vendar pa tisto, kar je treba v filmu videti, ni original ameriškega dramatika Roberta Andersona, temveč subtilnost režiserja Minnellija, ki je znal ustvariti iz gledališkega dela, — pobarvanega s freudističnimi asociacijami, s svojim zelo razvitim občutkom za mero in skladnost —, filmsko inačico, ki ni vzbudila preveč prahu med puritansko ameriško javnostjo.

Filmu sicer nekateri očitajo, da je slaspospev romantiki in sanjaštvu, vendar nam uspe Minelli prikazati ljubezen nežnega, melanholičnega in sanjskega gimnazijca Toma Leeja do Laure, žene svojega profesorja tako, da glavna junanka ne izpadeta smešna, temveč kot poštena, čustvena človeka, ki se (zlasti Laura) zavedata, kaj je etika in morala, saj je tam skomercializirano skoraj vse, tudi ljubezen, tisto najplemenitejše čustvo v človeku. Res pa je, da je za stroge realiste vse, kar nam kaže film, malce zastarelo, osladno in celo smešno. Ciničkom pa velja priporočilo, naj ostanejo rajši doma.

Film bo 7. in 8. julija na sporedu kina v Slatini Radenci.

LJUBIMCA — Francoski film režiserja Louisa Malleja z zelo privlačnim naslovom, a tudi z zgodbo, ki jo je treba sprejeti s spoštovanjem in razumevanjem do najintimnejših človeških čustev. To je sicer znana zgodba o tridesetlet-

(Nadaljevanje na 8. strani)

NEVSAKDANJI PODVIG SLOVENSKEGA SVETOVNEGA POTNIKA STANETA TAVČARJA Z DOMAČIM MOPEDOM ČEZ TRI KONTINENTE

Trimesečno potovanje znanega turističnega delavca Staneta Tavčarja iz Kranja, sodi vsekakor v nedavno vrsto podvigov, s katerimi se lahko postavlja le malo-kateri Jugoslovanci. Ne mogče zaradi dolžine opravljenega poti — 10.360 kilometrov —, saj so takšne relacije v današnjem svetu sodobnih komunikacij že vsakdanja stvar, toda Stane Tavčar si je izbral za svoj podvig navaden Tomosov moped serijske proizvodnje. Edina dopolnitev je »Colibriju« bil dodatni rezervoar za gorivo.

Tavčarja, ki se je 24. avgusta lani odpravil iz Kopa, je vodila pot čez Jugoslavijo v Bolgarijo, Turčijo, Sirijo (iz katere se je umaknil vsega 6 ur pred znanim prevratom), čez Libanon, Jordan, ter dalje Egipt, Libijo, Tunis in Italijo nazaj v domovino. Gnan od svoje potovalne strasti je ta ne navadni potnik z 220 kg obremenjenim mopedom tako dopolnil zakladnico svojih popotnih vtisov, saj je pred tem prekolesaril že 16 držav in torej ni naključje, da je za njegova potopisna predavanja tolikšno zanimanje. Posebno za

predavanja z zadnje poti se oglašajo Tavčarju že z vseh strani.

Tavčar je napravil na tej dolgi »turneji« tudi okrog 2 tisoč barvnih posnetkov, ki imajo izredno vrednost zaradi pri nas bore malo znanih motivov iz najbolj odmaknjenih puščavskih predelov in naseh, folklornih in ljudskih običajev puščavskih plemen v Siriji, Egiptu, Tunisu, Libiji in drugod. Dobra polovica Tavčarjeve poti odpade namreč na divje pokrajine Bliznjega vzhoda in Severne Afrike in na komaj zaznavne puščavske poti, na katerih je doživljal razburljiva srečanja z nomadskimi plemeni, s peščinami viharji in z zahrbtno vročino ter ozračjem, v katerem ga je čestokrat oblegel mrčes v celih rojih. No, Tavčarja so povsod, tudi v najbolj zakotnem svetu, kamor še niso prodrele osnovne pridobitve civilizacije, sprejemali kot Jugoslovane za čudo, tudi med najbolj zaostalimi plemeni je magično delovalo ime naše države in predsednika Tita — z vso pozornostjo. To dokazuje tudi podatek, da je Tavčar porabil na vsej svoji poti vsega 56 dolarjev. Če upošte-

TEKMOVANJE ZA OKRAJNO PRVENSTVO V STRELJANJU Z MALOKALIBRSKO PUŠKO

ALEKSANDER BAGARI DRUGIČ PRVI

V nedeljo dopoldne je bilo na soboškem strelišču tekmovanje za okrajno prvenstvo v streljanju z malokalibrsko puško proste izbire. Na tem tekmovanju so lahko nastopali strelci, ki so na občinskih tekmovanjih dosegli v članski konkurenci nad 200, v konkurenci članic in mladincev pa nad 180 krogov. Sodelovalo je 12 tekmovalcev od 15 uvrščenih iz soboške in radgonske občine. V ostalih občinah namreč niso priredili občinskih tekmovanj, z izjemo Ljutomerja, kjer je tako tekmovanje bilo, pa se po doseženih rezultatih naveden strelci ni uvrstil v višje tekmovanje.

Na letošnjem okrajnem tekmovanju so prvi nastopile tudi ženske. Njihova razvrstitev med nastopajočimi je vsekakor pomembna in vredna pohvale. Konkurenca je namreč bila zelo ostra, a norma precej visoka, pa se je vendar tekmovalkama Sapačevi in Makarijevi posrečilo, da sta se uvrstili med 15 najboljših tekmovalcev v Pomurju. V zadnjem času obe tekmovalki redno trenirata in dosegata zadovoljive rezultate, pa so zato tudi realna pričakovanja, da nas bosta tudi na tekmovanju za republiško prvenstvo na Dan borca v Mariboru dostojno zastopali.

Strelci Aleksander Bagari je tokrat ponovil svoj podvig s tekmovanjem za občinsko prvenstvo predzadnjo nedeljo. Zasedel je prvo mesto z 252 krogi od 300 možnih in tako dosegel normo repub-

ličkih reprezentantov. Za seboj je pustil še lani nepremagljivega Karla Turnerja, ki je bil tokrat slabši za celih 28 krogov. Možno je namreč samo dvojce; ali Turner stagnira ali pa Bagari tako naglo napreduje. Menda bo držalo kar oboje.

Bagarijev dosežek je hkrati tudi najboljši rezultat, ki je bil kdajkoli doslej dosežen na pomurskih streliščih v tekmovanju z malokalibrsko puško. Z njim je prekosil samega sebe, a hkrati vrzadel svoje sotekmovavce. Taki strelci so nam resnično potrebni.

Pričakujemo lahko, da se bo Bagari tudi na republiškem tekmovanju ugodno uveljavil in se uvrstil v skupino vodilnih strelcev v Sloveniji. To mu tudi želimo, kakor ostalim, ki nas bodo zastopali na republiškem tekmovanju. Da pa bi to lahko dosegli, bodo

kandidati morali takoj pričeti skupno trenirati in se pripravljati.

REZULTATI:

Član: Aleksander Bagari (Kovinar) 252, Karel Turner (Slatina Radenci) 224, Drago Kolmanič (Obtrnik) 220, Jože Benedik (Sl. Radenci) 215, Adam Kučinac (Borec) 210 itd.

Mladinci: Koloman Pintarič (Borec) 214 in Jožef Ban (Obtrnik) 200 krogov.

Članice: Marta Makari 195 in Jolanka Sapač 184 krogov (obe Kovinar).

Na republiškem tekmovanju z malokalibrsko puško bodo potemtakem sodelovali: v članski konkurenci Aleksander Bagari, Karel Turner in Drago Kolmanič, v mladinski pa Koloman Pintarič in Jožef Ban.

Na rob letošnjega tekmovanja pa še tole: že uvodoma smo omenili občinska tekmovanja, pa se zato sprašujemo, zakaj teh tekmovanj niso priredili v lendavski in petrovsko-salovski občini, čeprav vemo, da se tamkajšnji strelci ogrevajo za tekmovanja in merjenje svojih športnih veščin. Kazne pa, da se vodstva strelskih društev prav nič ne zanimajo za kakovosten napredek svojih članov v že uveljavljenih disciplinah strelskega športa.

Ivo Perinč

KVALIFIKACIJSKI TURNIR ZA VSTOP V SRL V SLOVENJ GRADCU

BELTINCI DRUGI

V Slovenj Gradcu je bil v soboto in nedeljo kvalifikacijski turnir v drugi, vzhodnoslovenski skupini. Za vstop v slovensko rokometno ligo so se v tej skupini borila štiri moštva: Krmelj (novomeški okraj), Slovenj Gradec, Beltinci in Rudar (Velenje). Neposreden vstop v slovensko rokometno ligo si je na tem turnirju priborilo domače moštvo, medtem ko se je naš predstavnik zaslužen uvrstil na drugo mesto in si tako pridobil pravico do sodelovanja na še enem kvalifikacijskem turnirju, na katerem bodo sodelovala še tri moštva iz Slovenije. Zmagovavec na tem turnirju se bo tudi uvrstil v republiško ligo.

Moštvo Beltince, ki je nastopilo v tej postavi: M. Horvat, Klemenčič, Kovačič, Peterka, Kokalj, Perša, Osterc, Sraj, Balazic, A. Horvat, je v posameznih srečanjih doseglo naslednje rezultate: Beltinci: Krmelj 27:14, Rudar: Beltinci 14:25, Slovenj Gradec: Beltinci 24:12.

Realizatorji: Klemenčič 13, Kovačič 12, Peterka 10, Kokalj in Perša po 9, Osterc 6, Sraj 4 in Balazic 1 zadetek.

Poleg uspeha, ki ga je doseglo moštvo beltinskega Partizana kot celota na tem turnirju, kaže omeniti še najboljšega igralca. Ta je bil nedvomno M. Horvat, ki so ga strokovnjaki proglasili za »švedskega« in hkrati najboljšega vratarja na tem turnirju, saj je od 6 dosojenih sedemmetrov ubranil kar štiri.

In še nekaj detajlov s tekmom, ki so jih odigrali Beltinci s svojimi nasprotniki. Uvodoma najprej to: krasno igrišče, na katerem je užitek igrati nepristransko in športno občinstvo, gostoluben sprejem pri prireditelju turnirja. Beltinci pa so imeli to »prednost«, da so igrali prvo in zadnjo tekmo na turnirju.

V prvi tekmi s Krmeljem so se naši kljub kolektivni igri nasprotnika odlično izkazali, saj so pustili doletskim kolegom samo enkratno vodstvo pri rezultatu 2:3, pozneje pa so vztrajno in požrtvovalno večali razliko v svojo korist. Drugi nasprotniki — igralci Rudarja so bili fizično mnogo močnejši od naših igralcev in so že zaradi tega veljali za favorite. Imeli so tudi zaveznika v domačem občinstvu. Ta tekma je bila tudi odločilna za drugo mesto, zato so Beltinci vložili v to srečanje vse sile in tudi zaslužen zmagali.

Nad 250 tekmovalcev

V počastitev občinskega praznika so v Lendavi priredili tudi delavske športne igre. Na igrah, ki so zelo dobro uspeli in so bile prireditve deležne tudi velike pozornosti športnega občinstva, je sodelovalo 260 tekmovalcev iz 10 sindikalnih podružnic in sedmih športih: nogometu, kegljanju, odbojki, šahu, streljanju, atletiki in namiznem tenisu. Kot smo zvedeli, bodo tudi v Lendavi že na jesen organizirali tekmovanje v teh športih po liga sistemu, s čemer hočejo doseči večjo stalnost in narčnost na področju uveljavljanja rekreativnega športa v delovnih kolektivih.

Pretleke dni so bile na programu finalne tekme. V nogometu je enajstotica Proizvodnje nafte premagala moštvo Univerzala z rezultatom 3:1, v kegljanju je ekipa Proizvodnje nafte premagala ekipo ObLO (700:522 podrtih kegljev), v odbojki so lendavski gradbeniki premagali bele rudarje z rezultatom 2:0 (15:11, 15:12), v šahu je zmagalo moštvo Univerzala pred Proizvodnjo nafte, postaja LM, Gradbenikom, ObLO in HIMO, v streljanju je bila prva ekipa ObLO,

druga ekipa postaja LM, tretja Proizvodnja nafte itd. V atletiki je zbrala največ točk ekipa Gradbenika pred HIMO in postaja LM. V namiznem tenisu je na prvem mestu ekipa HIMO, na drugem Gradbenik, na tretjem Proizvodnja nafte.

Zmagovalci v posameznih športih so prejeli od prireditelja prehodne pokale. Ekipa Univerzala je v šahu osvojila prehodni pokal že drugič.

PRVAK: MOŠTVO EŠŠ

Danes, ko se bodo v Beltincih v zadnji tekmi srečali moštvi domačega in lendavskega Partizana, bo zaključeno tekmovanje za prvenstvo tudi v Pomurski hokejski ligi. Rezultat predzadnje tekme: Beltinci: EŠŠ 1:6. Ne glede na izid zadnje tekme je praktično letošnji pomurski prvak v hokeju na travi moštvo soboške EŠŠ. Zmagalo je v vseh tekmah. Najboljši strelci v tej ligi je prof. Evgen Titan z 21 goli.

Jeseni bo naš prvak igral važno tekmo s prvakom Zasavja; ta tekma bo hkrati tudi odločala o udeležbi slovenskega moštva na letošnjem tekmovanju za državno prvenstvo.

Tudi v drugo ni šlo

ŽELEZNIČAR : NAFTA 3:1

Povratna kvalifikacijska tekma za vstop v Slovensko consko ligo med nogometnima enajstoticama Železničarja iz Maribora in lendavskega Nafta se je v nedeljo končala v Mariboru z zasluženim zmago domačinov.

Moštvo Nafta je kljub porazu zapustilo pri 500 gledavcih ugoden vtis, saj se je predstavlilo z zelo borbeno in požrt-

vovalno igro. Domačini so bili tehnično boljši in so sprito te prednosti dosegli tudi drugo zmago v odločilnem srečanju. Nafta je bila v reprizi sicer zelo nevarna, vendar pa je obramba Železničarja uspešno opravila svojo nalogo. Strelci edinega gola za Nafto je bil v 29. minuti Kulčar. Tekmo je zanesljivo vodil sodnik Butkovič iz Trbovelj.

In še o izgledih za nedeljo? Napoveduje igravec Peter Sraj: »Zavedamo se važnosti tega turnirja, zato si tudi želimo, da bi bil kar v Beltincih. Ponudili smo že ustrezne pogoje kot prireditelji. Teoretično lahko zasedemo na tem turnirju tudi prvo mesto, čeprav bo to prav težko, saj bo moštvo predvidoma nastopilo v okrnjeni postavi brez dveh igralcev: Osterca in Kokalja. Pa vendar: ob domačem občinstvu in tudi z malo več športne sreče... Sicer pa bomo imeli proti sebi resne nasprotnike: Iskro iz Kranja, Tržič in Brežice. Vsako namigovanje je seveda še preuranjeno, videli bomo šele v nedeljo!«

KROŽANKAM NI USPELO

V nedeljo je bil na šišenskem rokometnem igrišču v Ljubljani tudi kvalifikacijski turnir za vstop v žensko republiško rokometno ligo. Naše barve je na tem turnirju zastopalo moštvo iz Križev, v družbi s Kovinarjem iz Maribora, Partizanom Sp. Šiška in Crnomeljem. Naše igravke o bile tokrat zdaleč prekratke, saj so vse tri tekme izgubile in so tako uvrstile na četrto in hkrati zadnje mesto.

Rezultati: Kovinar: Krog 8:3, Crnomelj: Krog 10:9, Sp. Šiška: kdrg 15:9.

Tekme na tem turnirju so bile za naše predstavnice prevelik napor, saj tudi niso bile v zadostni kondiciji za taka odločilna srečanja. V tekmi s Crnomeljem pa so imele proti sebi celo sodnika, ki je v svojih odločitvah precej grešil v škodo Krožank, čeprav se to ni bil edini vzrok za njihov poraz; zmaga Krožank v tej tekmi namreč po prikazani igri ne bi bila prav nobeno presenečenje.

LESTVICI

Slovenj Gradec	3	0	0	81:43	6
Beltinci	3	2	0	64:52	4
Krmelj	3	1	0	51:78	2
Rudar	3	0	0	48:71	0

Kovinar	3	3	0	24:16	6
Spodnja Šiška	3	2	0	36:22	4
Crnomelj	3	1	0	24:34	2
Krog	3	0	0	21:33	0

kometni turnir z udeležbo nekaj slovenskih moštev v počastitev Dneva republike.

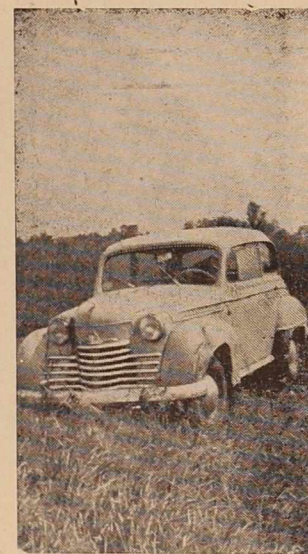
Na atletskem tekmovanju pri polaganju sprejemnih izpizov za soboško SSTV so bili doseženi naslednji boljši rezultati: Mladinci: 50 m: Potočnik 6,7; 100 m: Potočnik 3:00,0; daljina: Potočnik 4,91; višina Ficko 145; krogla: Potočnik 9,03. Mladinke: 50 m: Nemeš 7,7; 400 m: Horvat 1:10,0; daljina Nemeš 4,25; višina: Nemeš 125, krogla: Topolovec 80,2.

Dijaki soboške SSTV tabortjo v Ročinju. Tam obiskujejo plavalni tečaj, zbirajo gradivo za svoje glasilo itd. Te dni so že tudi formirali mladinsko delovno brigado, ki bo sodelovala pri asfaltiranju športnega objekta pri soboškem Domu Partizana. Brigada bo na Dan borca prejela zastavo, delati pa bo pričela 5. julija. V brigadi bodo sodelovali tudi bodoči dijaki, ki so se letos vpisali v to šolo.

Odbojarski turnir, ki je bil napovedan za Dan borca bo v Ljutomeru že 1. julija. Na turnirju bo predvidoma nastopilo pet mestnih reprezentanc.

V soboto popoldne je bilo na Kapeli zanimivo prijateljsko nogometno srečanje NK Grafičar — upravni odbor: NK Grafičar — aktivni igralci. Po zanimivi in duhoviti igri so zmagali veterani z rezultatom 9:8 in tako dokazali, da so še vedno dobri mojstri pri nogometni žogi. Najbolj uspešen je bil s 4 goli predsednik kluba tov. Kolar, medtem ko je bil vratar »aktivnih« G. Luther na tekmi laže telesno poškodovan.

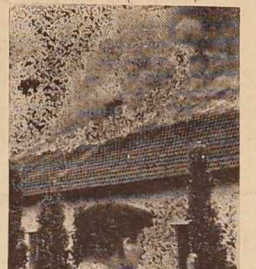
V počastitev Dneva borca bo Planinsko društvo v Murski Soboti priredilo izlet na Plitvička jezera. Udeleženci si bodo spota lahko ogledali tudi rojstno hišo maršala Tita v Kumrovcu, Zagreb, Trakovčan, Ptuj in še nekatere druge turistične zanimivosti. Posebni avtobus bo odpeljal 4. julija ob 3. zjutraj z avtobusnega postajališča: Prijave sprejema Irma Horvat na soboški post.

FOTOZAPISKI

Na sliki levo: avtomobil, ki je na cesti G. Radgona — M. Sobota »zdrsnil« na polje. Predvidnost na cestah je torej več kot potrebna.

Na slikah spodaj: Požar v skladiščnem posloppu Agromerkurja v M. Soboti. Tako je začelo goreti in tako je ogenj malo pozneje izbruhnil skozi streho.

Mala kronika

ZALETET SE V AVTOMOBIL

Dne 24. tega meseca je prišlo do prometne nesreče v Okoslavskem vrhu. Voznik osebnega avtomobila dr. Radislav Komadina, zdravnik v Juršinih pri Ptuj, je omenjenega dne pripeljal iz smeri Radenci preko Kapele v večjo hitrostjo in se na nepreglednem ovinku vrh klanca zaletel v osebni avtomobil jepp, katerega pa je opravljal Jože Flajsinger, skladiščnik iz G. Radgone.

Nepredvidnost voznika na Kapeli

PODLEGEL POSKODBAM

Do težje prometne nesreče, ki je zahtevala človeško žrtev, je prišlo dne 23. t. m. v Krogu. Kolesar Janez Donša iz Kroga se je s kolesom zaletel v pešca Lojzeta Mataja, prav tako doma iz Kroga. Pešec je padel po cestišču in dobil težje poškodbe na glavi, zaradi česar je poškodobam podlegel. V času nesreče je kolesar vozil brez luči in brez zavor. Nesreča se je pripetila okrog 23. ure ponoči.

IZSILJEVAL PREDNOST

Dne 24. tega meseca je prišlo do prometne nesreče na križišču v Gornji Bistrici. Mopedist Krauthaker iz Strigove je z mopedom izsiljeval prednost pred osebnim avtomobilom, katerega je uprav-

ljal Nemec iz Strigove.

Pri padcu sta bila poškodovana mopedist in njegov sovozač Filip Smolkovič. Oba poškodovanca je voznik osebnega avtomobila prejel v soboško bolnišnico. Materialna škoda na mopedu znaša okrog 10 tisoč dinarjev, na avtomobilu pa okrog 40 tisoč dinarjev.

Z OSEBNIM AVTOMOBILOM SE ZALETET V KOLESARJA

Do prometne nesreče, ki je terjala težjo telesno poškodbo, je prišlo v ponedeljek v vasi Petanjci.

Voznik osebnega avtomobila Juraj Matičič iz Zagreba se je z osebnim avtomobilom zaletel v 13-letnega kolesarja Antona Frumna iz Petanjec. Do nesreče je prišlo pri prehitevanju. Pri padcu je dobil kolesar težje telesne poškodbe, zlasti na glavi, ter bil takoj prepeljan v soboško bolnišnico.

POPRAVEK

V eni izmed številnih našega časnika v mesecu maju smo pod rubriko »Mala kronika« opisali prometno nesrečo, ki se je pripetila 1. marca na odseku Brezovci-Predanovci. V prometni nesreči sta bila udeležena Bela Ivanič, voznik tovornega avtomobila in Ludvik Černi, voznik osebnega avtomobila.

Po ugotovitvah komisije, ki si je ogledala kraj nesreče, je prišlo do prometne nesreče, ker voznik tovornjaka ni vozil na skrajni desni strani ceste. Tik pred srečanjem obeh avtomobilov je sofer B. Ivanič močno zavril, tako, da ga je po zasneženi cesti zaneslo v levo stran in je tako trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil.

NAŠI VOJAKI OB PRAZNIKU

»DNEVA BORCA« in »DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA«, pošiljajo tople pozdrave vsem domačim, posebno pomurskim dekletom. Franc Grgorič, Stefan Farič, Jože Kranjc, Adi Pešiček in Peter Brunec, vsi iz vojne pošte 3661-70 Bihač.

OBVESTILO!

Obveščam cenjene prebivavce Pomurja, da polagam kislihid porde iz žagovine, brez cementa. Zaradi tega je pod kot toplotna izolacija in se z lahkoto čisti. Franc Belovič, Krapje 49, p. Verzej.

Rdeči pajek tudi v vinogradih

Ker smo ponekod na vinski trti v Pomurju zasledili zelo močan pojav rdečega pajka, je treba pripravljeno škropivju proti peronospori in ovidju dodati še Metasystox, da zavarujemo vinsko trto tudi pred tem škodljivcem.

Opozarjamo pa, da je Metasystox strupen, zato je pri uporabi treba upoštevati navodila. Istočasno opozarjamo, da se Metasystox ne meša z bordojsko brozgo.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 29. junija — Peter in Pavel
Sobota, 30. junija — Emilija
Nedelja, 1. julija Bogoslav
Ponedeljek, 2. julija — Marija
Torek, 3. julija — Nada
Sreda, 4. julija — Dan borca
Četrtek, 5. julija — Ciril in Metod

ZDRAVSTVENASLUŽBA

29. junija — dr. Skulj
30. junija — dr. Gruškovnjak
1. julija — Gruškovnjak
2. julija — dr. Skulj
3. julija — dr. Udovč
4. julija — dr. Sedlaček
5. julija — dr. Gruškovnjak

KINO

MURSKA SOBOTA — od 29. junija do 1. julija ameriški barvni kinemaskopski film: »Zakon prerije«.

GORNJA RADGONA — od 30. junija do 1. julija francoski barvni film: »Noči Lukrecije Borgia«, 2. in 3. julija sovjetski kinemaskopski film (izredni program): »Kapetanova hči«, 4. in 5. julija jugoslov. francoski film: »Velika modra cesta«.

SLATINA RADENCI — od 30. junija do 1. julija nemški film: »Roman ginekologa«, 5. julija ameriški barvni film: »Zlata trobenta«.

KRIZEVCI PRI LJUT. — od 30. junija do 1. julija indijski barvni film: »Mati Indije«, 4. julija jugoslovanski film: »Abeceda strahu«.

BELTINCI — od 30. junija do 1. julija angleški film: »Med lovci na človeške glave«.

VIDEM OB ŠČAVNICI — od 30. junija do 1. julija ameriški kriminalni film: »Detektivska zgodba«.

SALOVCI — od 30. junija do 1. julija švicarski film: »Svetovno nogometno prvenstvo«.

Izgubilo se je

Ob letenju jadranskega letala, last aerokluba iz Murske Sobot, je iz precejšnje višine v bližini aerodroma odpadlo podvozje (gumijasti kolesi). Poštenega najditelja naprošamo, da vrne kolesi na letališče v Soboti (Muzgah). Uprava aerokluba.

MALI OGLASI

FOTAPARAT »Agfa Silet«, novi z blicom, model 1962 in harmoniko »Hohner« 120 basno, 7 registrov, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-599

NOVEJSO HIŠO z gospodarskim poslopjem in vinogradom v okolici Vidma, prodam. Pripravna za vsako obrt ali dva kupca — upokojenca. Naslov v upravi lista.

HIŠO z gospodarskim poslopjem in 6 ha zemlje s polovico pridelka oddam v najem. Ostalo po dogovoru. Ludvik Gospod, Berkovci 13, p. Videm ob Ščavnici.

HIŠO z gospodarskim poslopjem in vrtom, lahko tudi 1.50 ha zemlje, KRAVO, visoko brejo in TELICO v starosti enega leta, prodam. Kolman Koltaj, Zerkovci 93, p. Bodonci.

Slovenec v starosti 45 let, ki dalj časa biva v inozemstvu in ima precejšnjo gotovino (možna vrnitev v domovino), želi spoznati žensko do 45 let starosti — po možnosti s hišo ali malim poselitvijo. Slika zaželjena. Interesentke se naj javijo na naslov: Karel Sardischek, Engelbrektsgatan 66/76 Trelleborg, Sweden.

KRAVO, dobro mlekarico, en mesec pred telitvijo in plemenko telico v starosti 9 mesecev, prodam. Poizve se v Martjancih, št. 35.

RADIOAPARAT, prodam. Franc Vrečič, Zvezna 7, M. Sobota.

SPALNICO kompletno, madrace iz gumirane žime, sodobno kuhinjsko opremo, kauč in štedilnik »Goran«, primeren za blok, zaradi selitve, ugodno prodam. Ogled od 16. do 18. ure, v nedeljo celi dan v Beltincih, št. 89.

MOPED dvosedezni, skoraj nov, prodam. Vprašati Bakovci 199, p. Murska Sobota. M-597

KUHINJSKO POHISTVO v dobrem stanju, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-598

SOBO prazno ali opremljeno v M. Soboti, iščem. Stefka Planinšič, Puščava 11, Lovrenc na Pohorju. M-601

GOSPODINJSKO pomočnico, vestno in pošteno, sprejem. Alojz Kapš, Knezova 17, Ljubljana.

Krompirjeva plesen je povsod

Pojav krompirjeve plesni so javili iz Murske Sobot, Beltinca, Ljutomera, Lendave in Gornje Radgone.

Kmetijske zadruga na omenjenih območjih naj takoj škropijo rane sorte krompirja povsod tam, kjer so vrste krompirja sklenjene.

Za škropljenje proti krompirjevi plesni uporabljamo pripravke: Bakreno apno ali Superkupronox ali Ditan ali Kuprablau.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

Poziv obrtnikom

Obveščamo vse zasebne obrtnike, da bo dne 1. julija 1962 začel veljati Zakon o zdravstvenem zavarovanju (Uradni list FLRJ, št. 22/62), po katerem so obvezno zdravstveno zavarovani tudi obrtniki. Zato pozivamo vse obrtnike na območju Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje Murska Sobota in podružnic v Lendavi, Ljutomeru in Gornji Radgoni, da se v času od 1. do 8. junija 1962 prijavijo v socialno zavarovanje in predložijo:

1. potrdilo o dohodku za leto 1961
2. osebne izkaznice za osebe nad 16 let starosti
3. poročilo o rojstvu za otroke nad 16 let starosti
4. potrdilo o šolanju za otroke od 15 do 26 let starosti, če se šolajo

Okrajni zavod za socialno zavarovanje
Murska Sobota s podružnicami v Lendavi,
Ljutomeru in Gornji Radgoni

Vinogradniki!

Priporočamo vinogradnikom Pomurja, naj začnejo škropljenje vinske trte proti peronospori.

Ker je vinska trta prišla cveteti oziroma je ponekod že v fazi popolnega cvetenja, je treba skrbeti, da je vinska trta temeljito škropljena, predvsem pa grozdji — kabrniki in listi s spodnje strani.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

Preprečujemo virusne bolezni krompirja

Pridelok krompirja zmanjšujejo vsako leto tudi virusne bolezni krompirja.

Povzročajo jih virusi — kužne snovi, ki jih prenašajo listne uši, predvsem breskova listna uš.

Najnevarnejše virusne bolezni krompirja so: kodravost, zvižanje krompirjevega lista in črtavost.

Kako preprečujemo virusne bolezni krompirja?

Le popolnoma zdrave rastline dajo zdrav semenski krompir. Po virusni bolezni okužene rastline dajo le majhen, slab pridelok. Zato odstranjujemo že med rastjo z njive vse bolne rastline (cimo in gomolje), ko so komaj za ped velike; izločevanje večkrat ponovimo. S tem onemogočimo listnim ušem prenašanje bolezni od okuženih na zdrave rastline. Škropimo ali prašimo krompirišča s pripravki, ki poleg kolodarskega hrošča uničijo tudi listne uši (n. pr. Pantakan, Pepeln in sl.).

Z zimskim škropljenjem breskev (s škropivi: Rumesan ali Kreosan) uničimo zimsko jajčeca sive breskove uši. Semenski krompir večkrat menjamo — kupujemo le priznan semenski krompir od pridelovalcev, ki so med rastjo krompirja odstranili vse bolne rastline.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše drage mame

MARIJE CAR, roj. Horvat

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti in ji darovali vence in cvetje. Najlepša hvala šol. upraviteljem, učencem, pevskemu zboru, kolektivu »Panonija« iz M. Sobot in vsem znancem, ki so pokojnico spremili v tako lepem številu na njeni zadnji poti. Sebeborci, 10. jun. 1962.

Zalujoči: mož Leopold, hčerke: Irena, Marija, Jolanka in sin Leopold

Kmetijske zadruge!

Kmetijske zadruga Pomurja naj takoj pričnejo s škropljenjem ranih sort krompirja povsod tam, kjer so vrste krompirja sklenjene.

Za škropljenje proti krompirjevi plesni uporabljamo kemična sredstva: Bakreno apno ali Ditan ali Superkupronox ali Kuprablau.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

Našim sodelavcem in poverjenikom

Izšel je odlok o načinu izplačevanja honorarjev (Uradni list št. 23-XVII. — 6. VI. 1962), po katerem vam bomo lahko v prihodnje nakazovali honorar samo na žiro račun, ki ga morate odpreti pri podružnici komunalne banke. Prosimo vas, da nam čimprej sporočite številko žiro računa, da bo izplačilo honorarjev lahko v redu potekalo. Navedite tudi točen naslov.

Če po omenjenem odloku in odredbi, ki je bila objavljena v istem Uradnem listu, niste dolžni odpreti žiro računa, nam za izplačilo honorarja predložite izjavo, da po odredbi niste dolžni odpreti žiro računa.

Uprava Pomurskega vestnika

Vinogradniki!

Svetujemo vsem vinogradnikom Pomurja, naj škropijo vinsko trto proti peronospori.

Za škropljenje vinske trte proti peronospori priporočamo uporabo kemičnih sredstev: Ditan ali Lirotan ali Ortocid, katerim je treba obvezno dodati še Kosan ali Tiovit ali Sumporol, da istočasno zavarujemo vinsko trto pred ovidjem.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

Občinski sklad za stanovanjsko izgradnjo Murska Sobota razpisuje natečaj zaradi ugotavljanja sposobnosti zainteresiranih gospodarskih organizacij za izvedbo

gradbenih del

za gradnjo trinadstropne stanovanjske zgradbe z 12 stanovanji in enim trgovskim lokalom in to:

1. za gradbena, obrtniška in inštalaterska dela.

Pozivamo zainteresirana podjetja, da v roku 10 dni po objavi natečaja, dostavijo podatke o strokovnem kadru, sredstvih in izkušnjah za gradnjo podobnih objektov.

Za informacije se obrnite na oddelek za finance pri ObLO Murska Sobota, soba št. 25.

Občinski odbor Rdečega križa Murska Sobota, razpisuje mesto

tajnika

Pogoji: končana srednja šola in vsaj 3 leta prakse v delu družbenih organizacij, ali nižješolska izobrazba in 10 let prakse v organizacijskem in finančnem poslovanju.

Služba je vezana s terenskim delom.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega službovanja in dela pri organizacijah pošljite do 5. ju lija.

Zatirajmo črno listno pegavost na krompirju!

Pojavila se je črna pegavost na krompirju na celotnem območju okraja Murska Sobota v precejšnjem obsegu.

Črna listna pegavost, ki jo povzroča glivica, se pojavlja poleti, kadar je manj padavin in je razmeroma toplo. Glivica potrebuje za svoj razvoj manj vlage kot krompirjeva plesen, važnejša pa je višja temperatura.

Na listih bolnih rastlin se pojavijo rjave pege, ki so okrogle ali oglete, s koncentričnimi krogi v sredini, ki so za to bolezen značilne.

Če je napad močan, se pojavi bolezen tudi na gomoljih. S škropljenjem proti krompirjevi plesni preprečimo tudi pojav črne listne pegavosti, sicer pa uporabljamo ista kemična sredstva (Bakreno apno ali Superkupronox ali Ditan ali Kuprablau) proti tej bolezni.

Kmetijska inšpekcija
Okrajnega ljudskega odbora
Murska Sobota

Pomurski VESTNIK

LANI: 2300 IN TOLIKO NEREGISTRIRANIH BRAVCEV V SOBOŠKI KNJIZNICI

USTREZNEJŠE PROSTORE V SREDIŠČU MESTA

Knjižnica in čitavnica v Murski Soboti je v skladu z novim zakonom o knjižnicah samostojna ustanova, skrb za njeno redno in nemoteno poslovanje pa je prevzel občinski ljudski odbor, ki ji je letos že tudi zagotovil zadostna denarna sredstva. Njen novi status pa jo tudi dodatno obvezuje; kot osrednja, matična knjižnica za ves občinski okoliš bo od sedaj strokovno usmerjala tudi podeželske knjižnice in jim pomagala s posojanjem knjig. Že v jeseni namerava knjižnica izvesti akcijo s knjižnimi kovčki; menja je bo knjižnicam v 12 večjih krajih posojala po 100 in več knjig in tako obogatila njihovo knjižno zalogo, kar bo prav gotovo velik prispevek pri krepitvi knjižničarstva na podeželju in podaljšano kulturno poslanstvo, ki ga sedaj že uspešno opravlja v ožjem okolišu.

V treh knjižničarskih oddelkih — knjižnici za odrasle, pionirski knjižnici s prostim pristopom in čitavnici — se muči dnevno povprečno okoli 200 ljudi. Že ta skopi podatek iz letne statistike dokazuje, da gre za izredno pomembno kulturnoprosvedno institucijo v soboški občini.

V dvanajstih letih delovanja knjižnice so našli 5490

registriranih bravcev, medtem ko je v obeh knjižnicah okrog 2300 rednih bravcev. V čitavnici je povprečen dnevni obisk do 80 ljudi, v zimskem času pa tudi do 100; med obiskovalci čitavnice je največ srednješolske mladine, ki se v prostem času v tem prostoru tudi uči. Knjižnica za odrasle ima na zalogi vse izdaje s slovenskega knjižnega trga, po membejnše hrvatske in srbske izdaje, več leposlovnih knjig v madžarskem, nemškem, angleškem in ruskem jeziku. Skupno zalogo knjig cenijo nad 14 tisoč izvodov. Od tega je 4 tisoč izvodov v pionirski knjižnici, ki je sodobno urejena in je prost dostop h knjižnim policam prilagojen tudi starostnim stopnjam obiskovalcev. Knjižnica redno odkupuje v nekaj izvodih vse novitete, ki se pojavijo na slovenskem knjižnem trgu, te pa tudi takoj posreduje rednim bravcem. Najbolj brana so dela Bevka, Cankarja, Jurčiča, Kersnika, Kranjca, Finžgarja in še nekaterih

sodobnikov. V knjižnici za odrasle ugotavljajo, da se bravci premalo poslužujejo seznama knjig, zato je pri večini izbira knjig še vedno močno odvisna od svetovavške vloge knjižničarja.

Pred soboško knjižnico in čitavnico je trenutno najbolj pereč problem: preselitev v ustrežnejše poslovne prostore, ki bi glede na pomembnost te izobraževalne ustanove nujno morali biti v strožjem središču mesta, saj na pr. ugotavljajo, da je obisk odraslih bravcev sedaj tudi do petkrat manjši kot je bil prej, ko je bila knjižnica na ustrežnejšem in bolj dostopnem mestu. Preselitev knjižnice je pogojena tudi z odpovedjo najemnega razmerja za sedanje prostore.

Prijetno je v teh vročih poletnih dneh v Slatina Radenčih. Kdo se ne bi veselil rahlega hladu pod senčniki, kdo ne mrzle vode v novem olimpijskem bazenu. Tudi ta najmlajši plezalec je bil prav gotovo v takem razpoloženju, saj je hotel prav pod vrh velikega senčnika.

S. K.

POMURSKI FILMSKI BAROMETER

(Nadaljevanje s 6. strani)

ni Jeanne, ki je že osem let poročena z direktorjem pokrajinskega dnevnika, poslovnim človekom, ki ima le malo časa in smisla za družinsko življenje. V tem okolju najdemo

sicer še marsikaj, kar nas spominja na preživelo meščančino, le konec je povsem drugačen: ko Jeanne spozna slučajnega potnika na cesti, mladega moškega, ga povabi domov in se vanj zaljubi, — kar velja tudi zanj, — žrtvuje čez noč ljubezni vse: hčerko, moža, dvorec, v katerem je živel, prijateljico in (film je namreč francoski!) ljubimca ter odide z mladim, a ljubljanim človekom v neznanost. Film sicer ne odgovori na vprašanje, ali ljubezen opravičuje in dovoljuje takšen podvig, vendar je to za mlado ženo iz meščanskega okolja majheno junaštvo, saj ji mladi neznanec ne nudi nobenega zagotovila za lagodno in urejeno življenje, ki ga zahodno meščanske lepote zmeraj nadvse cenijo. Film je dobil posebno nagrado žirije na festivalu v Benetkah, kot nav-

dih pa je režiserju nemara služil baže neki, kajpak, galantni roman iz časov Ludovika XV. Prav zato je tudi zgodba v filmu malce ves čas v zraku in ni nevarnosti, da bi tiste, ki film pravilno razumejo, pokvarila in jim omajala temelje zakonske zvestobe, a tudi etike in morale.

Film bo 12. julija na sporedu kina v Sl. Radenčih.

DETEKTIVSKA ZGODBA — Ameriški film režiserja Williama Wylerja, ki je za občinstvo nenavadno impresiven ne glede na to, da je prav ta-

Rogersu Shumannu (Robert Stack). Zapeljava LaVerne izpove novinarju svojo življenjsko zgodbo, ki je v tem, da se je s šestnajstimi leti zaljubila v Schumannu in z njim ter mehanikom krenila na turnejo. Pozneje je postala Jiggsova ljubica, čeprav je še vedno ljubila Rogersa. Dete je bilo na vidiku in Roger in Jiggs sta sklenila z žrebom razvozlati ta življenjski voz, kdo bo poročil LaVerne... Žreb je odločil v prid bivšega letalkega asa.

Naposled se sprijateljila LaVerne s novinarjem, vendar še dalje ljubi Rogerja. Kaže, da je William Faulkner, avtor književne osnove tega filma, prista teorije, po kateri je prva ljubezen v življenju sleherne ženske edina prava ljubezen. Toda tudi ta se konča s tragično smrtjo letalca Rogersa, življenje pa najde navzlic prej omenjeni teoriji rešitev, ki je bolj življenjska, čeprav negira prej omenjeno teorijo. Če ne popolnoma, pa vsaj do neke mere, po zunanji obliki pa povsem in to pod geslom: življenje teče dalje...

Film bo 7. in 8. julija na sporedu kina v Salovcih.

OBIČAJNO NEZNANI ZLIKOVCI — Italijanski film, ki je dobil dve nagradi na filmskih festivalih, spremljajo pa ga odlične kritike. Pred leti je bil film v konkurenci za »Oscarja« med desetimi najboljšimi filmi na svetu. Vse te zvočne prilastke je film »Običajno neznani zlikovci« zašlešno dobil in osvojil, pa čeprav gre le za ležerno zgodbo o neuspelem podvigu malih, »običajno neznanih zlikovcev«, kot jih nazivajo kronike časnikov. Ti »zlikovci« so namreč želeli z veliko akcijo naposled spremeni način življenja in se rešiti bede in pomanjkanja. Film je bogat na presenetljivo novih komičnih situacijah, satiričnih duhovitostih in tipičnega italijanskega ozračja.

Podrobnosti iz te zgodbe ne kaže pripovedovati, saj so — izrgane iz celote — drobne in nepomembne, pod večjo režisersko roko Maria Monicellija in skupine scenaristov pa je prišel na repertoar film z mojstrsko komponiranim dogajanjem, ki pove mnogo več od samih dogodivščin petorice delikventov. V detaljih je režiserju celo uspelo, da je celo igralca s fizionomijo Marcella Mastroiannija prepričljiv v vlogi tatiča. Film kaže toplo priporočati tistim, ki imajo razumevanje za »sladokusje« filmske govorice in jih ne moti zunanji hrup, značilen za italijanski temperament, pa naj velja to za resnične protagoniste v življenju, njihove filmske obraze, režiserje in — občinstvo, pri katerem ta film mora uspeti in to s kvalliteto.

Film bo 14. in 15. junija na sporedu kina v Salovcih.

B. S.

HOMOGEN SIMFONIČNI KORPUS

V torek, dne 12. junija smo imeli — kot smo že poročali — priliko poslušati koncert simfoničnega orkestra Doma JLA iz Beograda pod taktirko dirigenta Franca Klinarja in ob sodelovanju violinista Rudolfa Balaža ter pianista Branka Sepčiča.

V prvem delu so nam zaigrali dela velikega ruskega mojstra Čajkovskega. Za uvod valček iz njegovega baleta Šečkunčik. Osrednja točka prvega dela koncerta pa je bil Čajkovskega koncert za violino v D-duru. Kot solist se nam je predstavil violinist Rudolf Balaž, ki nam je z virtuoznostjo doživetu posredoval prelepe melodije iz tega koncerta. V zaključni točki prvega dela koncerta pa smo slišali Italijansko capriccio, ki ga je skladatelj napisal pod vplivom italijanskih folklornih motivov. Iz vseh treh njegovih del veje toplina in doživetost melodijske invencije tega velikega ruskega glasbenega romantika.

Po odmoru pa smo slišali najprej Berliozov Rimski karneval, poln svojstvenih ritmič, ki je prišla v izvedbi tega odličnega orkestra do polne veljave.

Kot drugo točko drugega dela uspelega koncerta nam je orkester zaigral Rapsodijo v modrem (Rhapsody in Blue). To delo je ustvaril eden najbolj priljubljenih ameriških skladateljev mlajše generacije Georg Gershwin. Iz te skladbe — nekako simfonizirane jazz glasbe — odseva nek optimizem v glasbi, ki ga je znal ta nadarjeni melodič tako posrečeno izraziti. Klavirski part nam je zelo lepo in doživetu zaigral mladi pianist Branko Sepčič.

Za zaključek pa smo slišali domače delo, Simfonično kolo Jakova Gotovca. Iz tega njegovega orkestralnega dela vidimo, kako spretno je znal skladatelj oplemeniti ljudske motive, a jim obenem ohrani-

ti pristnost prečudovitega ritma.

Orkester Doma JLA iz Beograda je zelo vigran simfonični korpus, ki ga odlikuje izredna čistost v intonaciji. Dirigent Franc Klinar je mogel iz njega izvesti vse fine, ki si jih je zamislil v svoji interpretaciji. Obsežen koncertni program je dirigiral z veliko rutino in skoro na pamet.

Program sam je bil skrbno izbran, izvrstno našturjen ter kvaliteten, a vendar tak, da ga je mogel razumeti vsak poslušavec.

Takih koncertov si še želimo in upamo, da bomo ta orkester še kdaj slišali v Murski Soboti. Koncert je bil res velik kulturni dogodek in vreden večjega obiska soboškega občinstva. M.

ŽENA — DOM — DRUŽINA — ŽENA — DOM — DRUŽINA — ŽENA — DOM — DRUŽINA

Pravilna prehrana — vir zdravja

Iz razgovora s sestro za prehrano pri Splošni bolnici v Murski Soboti, Eržiko Verž, smo si za beležili nekaj zanimivih stvari o pravilni prehrani zdravega, kakor tudi bolnega človeka. O tej zanimivi temi bomo naše bravce seznanjali v nadaljevanjih v nekaj naslednjih številkah našega časopisa.

Razvoj zdravstvene službe zahteva, da se posveti vsa skrb prehrani poedince, širokim ljudskim množicam in prehrani bolnega človeka. Sama veda o prehrani je z obširnim in globljim proučevanjem, a posebno s higieno in nekaterimi drugimi vejami medicine v zadnjem času v marsičem razčistila pojme in dala nove smernice tako v pogledu prehrane poedinega človeka kakor tudi v pogledu bolniške prehrane oziroma dietetike. Z napredkom prehrane in njene fiziologije klinike in higijene se je stopnjeval interes in odgovornost javnih činiteljev za zboljšanje društvene prehrane in njen pomen za gospodarstvo, ljudsko zdravje, moralne kvalitete in socialnost širokih ljudskih množic.

ZGODOVINA PREHRANE

Stanje prehrane, kot je ugotovljeno, je vplivalo direktno ali indirektno na važne zgodovinske dogodke.

Načini prehrane: vegetarijanska

doba, v kateri so uživali rastlinske plodove, zrna in korenjice. Uživanje divjadi in rib, najprej surove, pozneje pečene. Kasneje so začeli gojiti hranilne bilke in domače živali.

Na prehrano človeka vpliva mnogo okoliščin, kot so klima, zemljišče, urejen način življenja, slabe navade, ekonomsko stanje. Problem prehrane je vplival na razvoj držav in kultur. Podatki svetovne zdravstvene organizacije zgornjo kažejo da polovica vseh ljudi na svetu danes gladije. Poznamo več oblik lakote: akutna lakota pri duševno obolelih, nato verski, politični razvoj, prostovoljci v poskusne namene. Kronična lakota, kar spremlja vojne in elementarne nezgode, nadalje neurejene gospodarske prilike. Lakota se lažje prenaša, če prizadeti uživa nekaj tekočin. Stari zdravniki so smatrali hrano kot vzrok poedinih obolenj.

Podatki srednjega veka beležijo primere lakote; n. pr.: obsojenec, ki je bil obsojen na smrt, je gladoval 40 dni in bil nato pomiloščen.

Zgodovina dalje beleži pota raziskovanj osnovnih sestavin hrane in njihovo delovanje na človeški organizem. V 18. stoletju so odkrili vodik, kisik in delovanje dušika. Potrdili so tudi kalorično vrednost prehrane. Ko so odkrili vitamine, je v prehrani nastopilo novo obdobje. Dietetika ima prav tako

svoj zgodovinski razvoj. Beseda je grškega izvora (diaita), kar pomeni predpisan način življenja. Naloga diete je: da olajša, izboljša, zdravi in čuva bolne organe. Dalje jih delno ali popolnoma razbremenimo, ali znova priučimo na prvotno delovanje. Dietni pridpisi morajo odgovarjati potrebam organizma, biološki in kalorični vrednosti hrane. Raznovrstnost prehrane dobro deluje na bolnika. Sestavljena hrana je iz lahke prebavljivih snovi. Appetit in dobro voljo zbudi s pestro in okusno pripravo. Jed, ki jo ima bolnik nad vse rad, lepo serviramo. Bolniku pripravimo obrok ob določenem času.

-ml

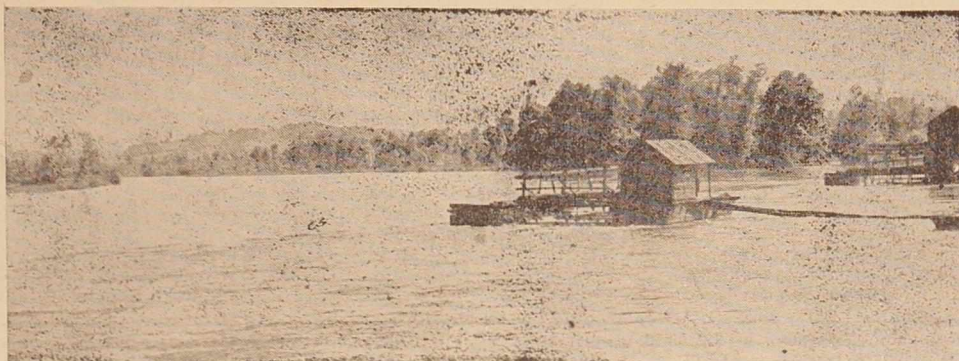
SADJE V RUMU

Prav sedaj, ko začne zoreti jagode, bo čas, da začnete pripravljati sadje v rumu. Vzemite pet do osem literov kozarec s širokim grlom. Operite pol kilograma očiščenih jagod, jih dobro ocedite in posipajte s 25 dg sladkorja. Ko jagode in sladkor nekaj časa stojijo, tako da začne jagode odajati sok, jih stresite v kozarec in nanje nalijte toliko ruma, da bodo jagode popolnoma pokrite. Kozarec pokrijte s celofanskim papirjem, nato pa ga postavite v hladno, temen prostor.

Vendar pa morate jagode kontrolirati, da se ne bodo dvignile. V tem primeru jih rahlo premešajte z žlico in če se vzile temu ne potopite, položite nanje čist lahek krožnik. Ko bodo dozorele češnje, naložite v kozarec še češnje z isto količino sladkorja, nato marelice, maline, breskve, višnje in jeseni še nekaj češpelj. Zmeraj pa morate dolivati, če je potrebno, tudi rum.

KAKO ODSTRANITI MRAVLJE

Mravljje lahko uničimo na ta način, da v razpoke, iz katerih lezejo mravljje, vlijete vrelo vodo, kateri ste dodali nekaj žlic salmiaka ali pa v razpoke vbrizgnete benzin, v katerem predhodno raztopite naftalin, nato nasujete še sol in razpoke začementirate.

Mlin na narasli Muri